

DIRVA

Nr. 10

Sausis-January 25, 1963

Cleveland, Ohio

Kiek Amerikai kainuoja Castro?

UŽ TAI, KAD CASTRO BUVO LEISTA ĮSISTIPRINTI KUBOJE, JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ MOKESČIŲ MOKĖTOJAI GAVO ASTRONOMINĘ SĄSKAITĄ. — JOJE FIGURUOJA NE TIK KONFISKUOTOS JAV NUOSAVYBĖS KUBOJE, BLOKADOS IR MOBILIZACIJOS IŠLAIDOS, BELAISVIŲ IŠPIRKIMAS, BET IR MILŽINIŠKOS SUMOS LOTYNŲ AMERIKOS APGYNIMUI NUO KOMUNISTŲ ĮSIVIESPATAVIMO.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kubos pabėgėlių informacijos centro vedėjas Carlos Todd, buvęs vieno Havanos dienraščio redaktorius, štai

JAV konfiskuota nuosavybė	\$1,000,000,000
1961 m. nenusisėkusi invazija	45,000,000
Mobilizacija 1962 m. krizės metu	100,000,000
Belaivų išpirkimas (vaistais)	53,000,000
Tam tikslui grynais	2,925,000
Su tuo susijusios išlaidos	10,000,000
Sąjunga progresui (per 10 m.)	20,000,000,000

Viso: 21,210,925,000

Dvidešimt vienas bilijonas dolerių ir tai tik pradžia. "Kai tik Brazilijoje įsigalės komunizmas — įspėja Todd — bus daug daugiau. Ir tai tik pinigai. Kaina, kuri buvo sumokėta ir bus mokama žmonių gyvybėmis bei jų kančiomis, bus dar didesnė. Laukit ir pamatysite. Komunistai yra labai brangūs — kitiems žmonėms".

Jeį aukščiau nurodytos sąskaitos pirmosios pozicijos yra visai aiškios, kiek neaiškumo gali sukelti paskutinioji — sąjungos progresui (Alliance for Progress). Toji organizacija buvo sukurta lotynų Amerikos gerbūvio pakėlimui. Impulsą tam davė kaip tik Castro įsigalėjimas Kuboje. Ir Castro asmeniškai buvo tas, kuris 1959 m. gegužės 2 d. kalbėdamas Urugvajuje įvykusioje lotynų Amerikos ūkinėje konferencijoje reikalavo, kad JAV investuotų į lotynų Ameriką 30 bilijonų dolerių. Prezidentas Kennedy vėliau pasiūlė Alliance for Progress planą, kuris turėtų kaštuoti 20 bilijonų dolerių, iš kurių tik pusė turėtų ateiti iš JAV. Tačiau Castro režimui likus, nuotaikos visoje lotynų Amerikoje pasidarė tokios, kad visi, kas turi ten pinigų, skuba jį pervesti į saugesnius kraštus, todėl JAV norom-nenorom turi valstybės išduoti pinigais paremti tų kraštų vyriausybių ūkinius užsimojimus ir kasdieninius reikalavimus.

Chicago Tribune komentodamas tuos Castro "išlaidų" kaštus, bando apskaičiuoti sovietų investicijas į tą patį režimą. Tegul Chruščiovui Kubos avantiūra ir kaštavo kokį bilijoną dolerių, bet ir tuo atveju jis su vienu "nikeliu" padaro JAV žalos už visą dolerį.

Išvada iš to turėtų būti, kad komunistinio režimo palikimas Kuboje buvo viena iš baisiausių Washingtono administracijos klaidų.

Kas už tai atsakingas? Kaip jau anksčiau esu minėjęs, buvęs Eisenhowerio administracijos ambasadorius Kubai Earl E. T. Smith savo knygoje apie Valstybės Departamento biurokratus "The Fourth Floor" teigia, kad tie nekreipė dėmesio į jo įspėjimus, jei tačiau Eisenho-

kaip apskaičiavo JAV išlaidas, susijusias su Castro įsigalėjimu:

werio administracija iškart neįvertino Castro pavojaus, tai vis dėlto ji vėliau ėmėsi žygių jam nuverst. Tolimesnė įvykių raida gerai žinoma. Prezidentas Kennedy leido pradėti Castro priešingų invazijų, bet atsisakė juos paremti JAV laivyno ir aviacijos jėgomis. Dabar išpirkti invazijos dalyviai aiškina, kad jie buvę išduoti, nes jiems buvusi pažadėta JAV karo aviacijos talka. Prezidento brolis Robert F. Kennedy neseniai sakė, kad tai nebuvo pažadėta, kas paskatino sen. B. Goldwaterį (R. Ariz.) reikalauti oficialės kvotos.

Aprašydami pereitų metų spalio mėn. Kubos krizę, prezidentui artimi žurnalistai Stewart Alsop ir Charles Bartlett rado reikalo pabrėžti Stevensonso rolę krizės išvakarėse. Stevensonas po to pareiškė, kad tame Saturday Evening Post paskelbtame straipsnyje prasilenkta su tiesa. Reikia pastebėti, kad Stevensonas turi nemažai šalininkų įtakingų demokratų tarpe, todėl prezidentas pasiuntė laišką, kuriame pareiškė jam savo pasitikėjimą. Tačiau dabar broliai Alsopai vėl perėjo į ofensyvą. Brolis Stewart paskelbė Saturday Evening Post, o brolis Joseph savo kolumnoje, kuri yra spausdinama per 100 JAV dienraščių, kad jie net tris kartus tikrinosi, ką Stevensonas patarė krizės metu pas jo, Stevensonso, spaudos referentą Clayton Fritchey. Tas skaitęs tą straipsnio vietą, kuri lietuš Stevensoną. Trumpai tariant, Stevensonas siūlė "taikingą" kelią pašalinti sovietų raketas iš Kubos, nors už tai reiktų atsisakyti Guantanamo bazės Kuboje, bazių Europoje bei eiti prie vi-

siško bazių užsieniuose panaikinti!

Išveda Joe Alsop:

"Kubos krizėje ambasadorius Stevensonas davė patarimą, su kuriuo dauguma amerikiečių nebūtų sutikę -- tačiau tai dar nereikia, kad jis nėra idealiai paruoštas jo dabartiniam sunkiam postui."

(Nukelta į 2 psl.)

NAMŲ STATYBOS VARGAI

I. VALDŽIOS VAIDMUO

Caristinės okupacijos laikais Kauno mieste nebuvo leista statyti namų didesnių kaip du aukštai. To reikalavo caro kariuomenės artileristai balistiniais ir miesto-tvrtovės gynybos sumetimais.

Panašiai buvo ir Stalino valdymo laikais: leista statyti namus tik iki trijų aukštų (vienaukštė pažanga, kaip matote) -- išskyrus Vilnių, kur leista statyti namus net iki penkių aukštų. Kuo rėmėsi valdžios tuometinė išmintis, kokie buvo argumentai, sužinti nepavyko; bet taip buvo.

Gal tai rišasi su faktu, kad pradžioje nebuvo numatyta Lietuvaį supramoninti. Kaip ir Gudiją, Lietuvai gosplane buvo priskirta daugiau žemės ūkio, negu pramonės krašto vaidmuo. Atrodo, kad gyventojai bus sumaišę tuos planus: pokario metais Lietuvoje daugiau žmonių veržėsi į miestus, bėgdami nuo kolchozinės baudžios, negu buvo užplanuota. Jau 1949 m. -- surašymo duomenimis -- buvo pasiektas 1965 m. užplanuotasis miestų gyventojų skaičius.

Pokario metais, kas tik galėjo, dažniausia be valdžios pagalbos ar kredito, statėsi "individualinius" namus (tuos, kuriuos valdžia, kai pyksta, vadina net "vilomis"). Rezultate gerokai išsiplėtė miestų bei miestelių plotai; pav. tuščių laukų tarp Kauno Garliavos, Lampėdžių ar Kulautuvos jau nėra -- užstatyta.

Reikia prisiminti, kad iki 1958 m. "Naujai pastatyto ir atstatyto" (t.y. kapitaliniai atremtuoto) gyvenamojo ploto atžvilgiu, Lietuvoje proporcingai pasiekta tik pusė pagalinės "bendrasąjunginės" buto ploto normos -- maždaug priešpaskutinė vieta tarp visų "brolisčių respublikų". To pasekoje, būtų problema miestuose darėsi kas kart aštresnė.

Dar blogiau kaime. Žemės ūkio pagrindinių fondų surašymo duomenimis, 1961.1.1 d. iš visų kolchozų pastatų (įskaitant vienkietinius) rasta, kad "moralinė amortizuota" (t.y. naudojimui ne-

Martynas Brakas atidaro Mažosios Lietuvos sukilimo 40 m. sukakties paminėjimo susirinkimą. Garbės prezidiume sukilimo dalyviai: J. Kupčiūnas, K. Jurgėla, sukilimo vadas J. Budrys, R. Kašubaitė-Budrienė, A. Reventas, P. Ulėnas, P. Vainauskas.

MAŽOSIOS LIETUVOS SUKILIMO PRISIMINIMAI NEW YORKE PO 40 METŲ

Šeštadienio vakarą, sausio 19, Carnegie Endowment salėje, New Yorke ir apylinkių lietuvių visuomenininkų būryje, dalyvaujant

septyniems gyviems liudininkams-dalyviams, buvo atžymėta Mažosios Lietuvos dalies -- Klaipėdos krašto -- 1923 metų sukilimo keturiasdešimtmetinė sukaktis.

Iškilinė buvo tuo ypatingesnė, lyginant su kitomis šios progos iškilinėmis, kad čia dalyvavo pats minimojo sukilimo vadas, dabar Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, Jonas Budrys ir kairieji iš jo ano meto bendradarbių tame Lietuvos naujųjų laikų istorijoje viename iš svarbiausių įvykių. Iš Lietuvos pasiuntinys svečių tarpo buvo ministeris dr. S. A. Bačkis ir p. O. Bačkienė.

Ne tik Jungtinėse Valstybėse apskritai, bet ir New Yorke apylinkėse yra ir daugiau gyvų ano įvykio dalyvių, tik ne visus juos iškilinės rengėjams pavyko sukviesti. Šalia svarbiausio "kalitininko" J. Budrio, garbės prezidiume buvo anuomet "Klaipėdą ėmusieji" J. Kupčiūnas, K. Jurgėla (dabar Am. Balso liet. skyriaus vedėjas), A. Reventas, P. Ulėnas, P. Vainauskas ir R. Budrienė, apie kurią šia proga buvo atskleista "40 metų išsaugota paslaptis": ji šiame prezidiume beturinti vietą ne dėl to, kad su-

(Nukelta į 2 psl.)

SOVIETŲ BEGĖDIŠKAS MELAS

Lietuvos diplomatijos šefas yra pasiuntęs UNESCO (Jungtinių Tautų Auklėjimo, Mokslo ir Kultūros Organizacijos) gen. direktoriui Paryžiuje tokį raštą:

UNESCO yra išleidusi brošiūrą, pavadintą "Rasių ir tautybių teisių lygybė TSRS", kurioje tuli I.P. Tsamerian ir S.L. Ronin daro bergždžių bei absurdiškų pastangų įrodyti, kad tokia teisių lygybė egzistuojanti totalitarinėje sovietų valstybėje. Šio sovietų propagandos gaminio pasirodymas UNESCO leidinių tarpe yra jau savaime labai apgailėtinas. Bet jį tenka ypač apgailėstauti dėl nukreiptos prieš Baltijos Vals tybes insinuacijos, atspausdintos kalbamoje brošiūroje. Būtent, 73-ame puslapyje yra šitoks sakiny: "1940 metais buvo atstatyta sovietų santvarka Baltijos respublikose -- Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje -- kurios savo laisvę noru prisijungė prie Sov. Sąjungos."

Aš turiu garbės atkreipti Tautos malonų dėmesį į tai, jog šis tvirtinimas yra begėdiškas melas.

Yra visuotiniai žinoma, kad 1940 metais Sov. Sąjunga, vykdydama savo kriminalinius suitarimus su Hitleriu, užpuolė Lietuvą, Estiją ir Latviją, be mažiausios provokacijos iš jų pusės ir laužydama trijų tautų valią būti nepriklausomoms, jų suverenumą ir tarptautinę teisę. Sov. Sąjunga pati pasmerkė save kaip agresorių, nes buvo pasirašiusi su Baltijos Valstybėmis Agresijos nustatymo Konvenciją, kurios str. 2. uždėjo dalyviams šią prievolę: "... bus laikoma agresorium valstybė, kuri pirmoji padarys vieną iš šių veiksmų... 2) įsiverš savo ginkluotomis pajėgomis, net be karų paskelbimo, į kitos valstybės teritoriją..." Šią konvenciją Sov. Sąjunga sulaužė lygiai kaip dešimtis kitų sutarčių ir jų tarpe -- taikos ir nepuolimo sutartis.

Raudonajai kariuomenei įsiveržus į Baltijos Valstybes, okupacinė valdžia suorganizavo rinkimų komediją, kurios metu įsakė sovietų kariuomenei "balsuoti", po ko sekė vadinamasis Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimas į Sov. Sąjungą.

Tokiu būdu Sov. Sąjunga padarė vieną bauriausią tarptautinių nusikaltimų, kokie yra žinomi naujoje istorijoje.

Šitokiomis aplinkybėmis yra absoliučiai nesuprantama, kaip tokia tarptautinė organizacija kaip UNESCO galėjo duoti savo vardą ar prileisti, kad jis būtų neteisėtai panaudotas leidiniui, kuriame Sov. Sąjungos brutališka agresija prieš tris baltų tautas ir

joms primesta žiauri priespauda atvaizduojamos kaip jų laisvas prisijungimas prie tos pačios Sov. Sąjungos. Tai yra ne tik trijų tautų užgavimas, bet taip pat teisingumo bei žmoniškumo jausmo, kuris sudaro vieną mūsų civilizacijos elementų. Tai yra užgavimas, nesuderinamas su tarptautinės auklėjimo, mokslo ir kultūros organizacijos garbe. Net naciai nedrįso tyčiotis iš savo aukų ir netvirtino, kad žydai laisvu noru ėjo į getus ir jų žudymo vietas.

Todėl supasiptikinu ir skausmu turiu garbės pareikšti iškilmingą protestą prieš brošiūros "Rasių ir tautybių teisių lygybė TSRS" išleidimą ir prašyti Tautos išimti ją iš apyvartos. Aš viliuos, kad Tamsta malonėsi padaryti žingsnių nustatyti UNESCO valdininkų atsakomybei šioje aferoje.

Galop, turėdamas prieš akis tiek Baltijos Valstybių interesus tiek UNESCO prestižą, kuriems kalbamos brošiūros išleidimas padarė didelės žalos, siūlau, kad UNESCO, vykdydama savo programą istorijos vadovėliams leisti, pavestų grupei specialistų, į kurią, žinoma, neįeityt sovietai, bolševikai ir komunistai, paruošti Sov. Sąjungos agresijos prieš Baltijos Valstybes ir jų okupacijos bei priespaudos istoriją.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

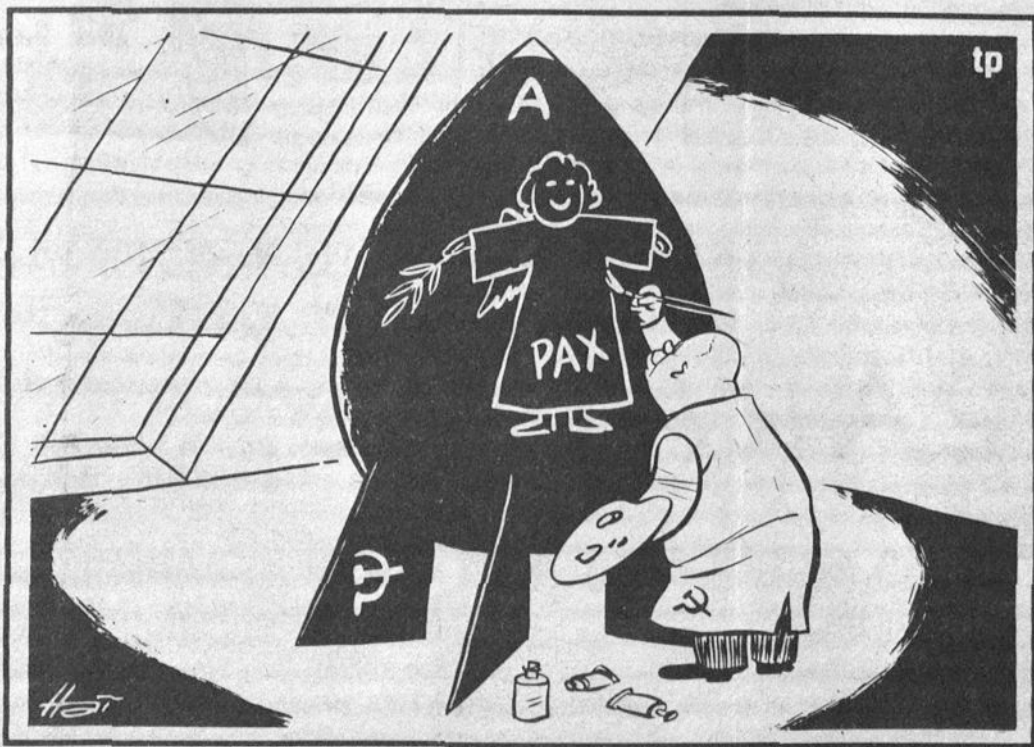
* MAJ. GEN. EDWIN WALKER, apkaltintas dalyvavimu riaušėse ryšium su integracija Mississippi Universitete, šiomis dienomis buvo išteisintas.

* JAMES MEREDITH, vienintelis negras, įsirašęs Mississippi Universitetan ir sukėles erzelį, dėl kurio turėjo įsikisti ir kariuomenė, turės pasitraukti -- neišlaikęs algebros egzaminų.

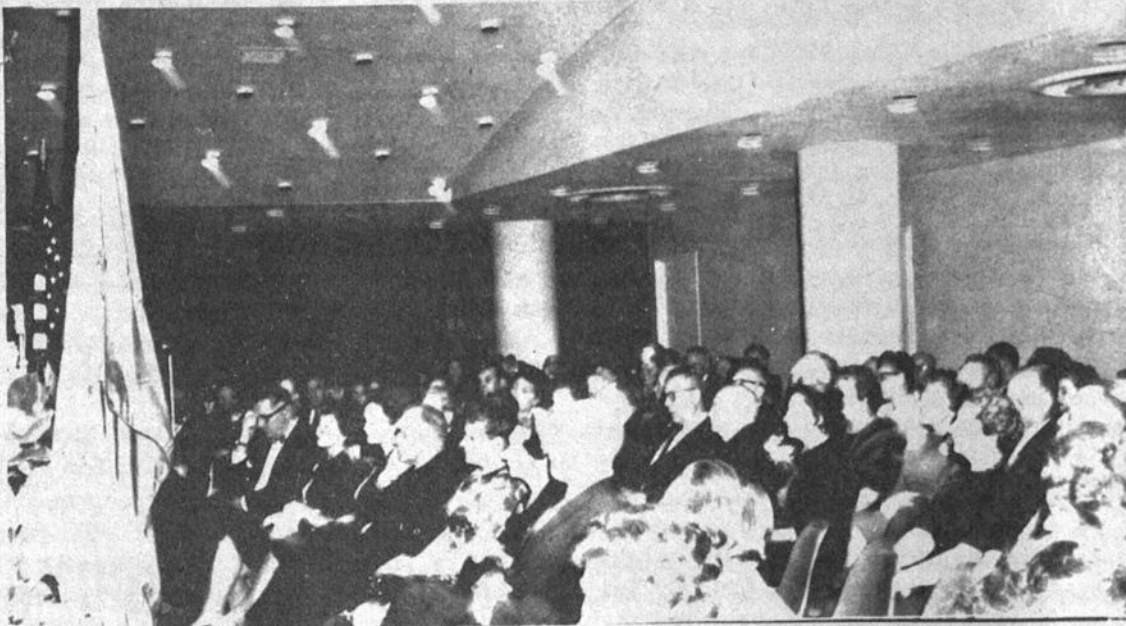
* SENATORIUS BARRY GOLDWATER vyr. prokuroro Robert Kennedy pareiškimą, kad invazijos Kubon metu nebuvo pažadėta parama lėktuvais, pavadino pastangomis perrašyti istoriją.

* Vatikano Oficiozas OSERVATORE ROMANO rašo, kad R.K. Bažnyčia randa daugiausia netinkamų filmų -- gamintų Italijoje. Iš 216 -- netinkamų 48, Prancūzijoje iš 50 filmų -- 26 netinkamos, gi JAV iš 157 filmų -- tik 12.

* PRANCŪZIJOS IR VAK. VOKIETIJOS BENDRADARBIAVIMO SUTARTIS, pasirašyta Adenauerio lankantis Paryžiuje pas prez. de Gaulle, yra istoriniu požiūriu tolimesnėje Europos politinio rutuliojimosi raidoje.

Sovietų bendradarbiavimas nusiginklavime...

VIRŠUJE: Mažosios Lietuvos sukilimo minėjimas New Yorke, kalbant sukilimo vadui J. Budryui. Kairėje vidury J. Miklovas. Dešinėje (pirmoje eilėje): konsulas V. Stašinskas, O. Bačkienė, dr. G. Zavadzkienė, min. dr. S. A. Bačkis, J. Simutienė, E. Jurgelienė, kons. A. Simutis.

Maž. Lietuvos...

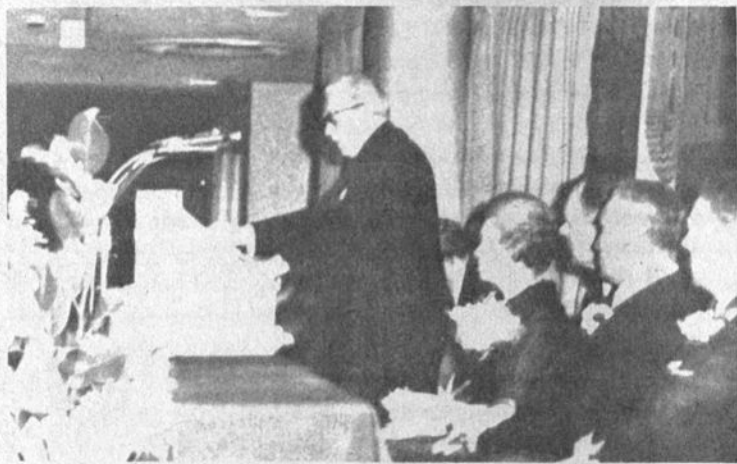
(Atkelta iš 1 psl.)

kilimo vado žmona, o grynai pagal savo nuopelnus, kaip Regina Kašubaitė, anuo metu, dar pirmiau negu sukilimas prasidėjo, pradėjusi ir iki galo veikliai ir tiksliai atlikusi sukilimo vykdimui gyvybinės reikšmės turėjusias telegrafo ryšininės pareigas. Ryšiai, pasirodo, taip susimezgė, kad sukilimo vadas, tada sėkmingai laimėjęs laisvę daliai Mažosios Lietuvos, taip pat sėkmingai pralaimėjo savo viengungią laisvę. Šio "pralaimėjimo" būta patvaresnio net ir už anų dienų laimėjimą.

Iškilmei vadovavo Martynas Brakas, anuomet buvęs dar per jaunas būti aktyviu sukilėliu, bet nedelsdamas susidėjęs su sukilėliais, ypač su Kostu Jurgėla, kuris, tuojau po laimėjimo, ėmė daiginti Klaipėdoje lietuvių skautų vienetą, ir M. Brakas tebuvo pirmūnas. Kadangi Klaipėdos krašto susijungimas su Lietuva vyko dviejuose frontuose -- ne tik sukilėlių apkasuose, bet ir visoje eilėje diplomatinių derybų, tai "kaip visa tai atsitiko", papasakojo ir sukilimo vadas J. Budrys, ir tų diplomatinių derybų dalyvis V. Sidzikauskas. Papasakojo daug dalykų (su akcentu

J. Budrys primena, kaip vyko sukilimas.

V. Sidzikauskas pasakoja apie kovas dėl Klaipėdos diplomatinia-me fronte.

ant daug, nes pasakojimai, pertraukti tik keliomis A. Mrozińsko vadovaujamo vyrų okteto dainomis, truko geras tris valandas), kurie jau yra surašyti arba dar surašytini istorijos šaltiniuose. Pasyviųjų (klausančiųjų) dalyvių imlumas atrodė persotintas "aukščiau briaunų", ir vaišių metu pasikalbėjimai suklebėjo jau daugiau šių dienų temomis, negu anų laikų atsiminimais, nors nuotraukų iš sukilimo dienų paroda vistiek tebegrąžina mintis į anas ryžtingų ir sėkmingų veiksmų dienas.

Kiek Amerikai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Dėl tos antros Alsopo išvados dalies norėčiau pasiginčyti. Atrodo, kad Stevensonas visai nepažįsta sovietų galvosenos, kurie skaitosi tik suplika jėga. Tai kaip gali toks žmogus atstovauti JAV Jungtinėse Tautose, kur dažnai tenka susidurti su sovietais? Ir spalio mėn. krizė būtų geriausia sibaigusi, jei ne Stevensonas su U Thant ir visu JT "taikos aparato" įsikišimu. Visas blogis tame, kad Stevensonas nėra vienas. Panašiai, kaip jis, galvoja visa eilė Amerikos intelektualinio gyvenimo ryškių asmenybių. Jų nesugebėjimas suprasti komunizmo bei jo taktikos ir kainavo JAV mokesčių mokėtojams tą dvidešimt bilijonų dolerių.

DEGUČIŲ BAŽNYTKAIMIS IR JO APYLINKĖS

Degučių miestelis randasi beveik viduryje tarp Zarasų, Salako, Daugelių ir Dusetų miestelių. Prieš I-mąjį pasaulinį karą Degučių miestelis buvo paprastas kaimas. Nepriklausomybės metais jo paskirtis pasikeitė, nes buvo padarytas valsčiaus centru.

Degučių miestelis nepriklausomybės metais gana gražiai tvarkėsi. Nors visi namai buvo mediniai ir pritaikyti daugiausiai žemės ūkio reikalmams, bet jų išvaizda, ypač prie plento, gražiai atrodė. Didžiausias namas yra pradžios mokykla, pastatyta 1933 metais. Šioje mokykloje ilgus metus vedėju buvo žymus šios apylinkės visuomenės veikėjas, mokytojas Juozas Markelis. Taip pat miestelį dar puošė Nepriklausomybės dešimtmečiui paminėti paminklas. Jis buvo pastatytas miestelio aikštelėje visai arti plento. Jį pastatė 1935 m. Degučių šaulių būrys, pagal dail. A. Rūkštelės projektą, padedant vietos gyventojams. Prie šio paminklo degutiškiai iškilmingai paminėdavo 16-tąją Vasario ir kitas tautai brangias dienas.

1924 m. Degučių miestelyje buvo įrengta buvusioje pašto mediniame name bažnytelė. Pirmasis ir paskutinis šios parapijos klebonas buvo knygnešys ir visuomenės veikėjas kun. Stasys Stakelė, kuris savo išvaizda, būdu ir gyvenimu primena kun. A. Strazdėlį. Nors parapija buvo labai maža ir neturtinga, bet jis buvo patenkintas. Žmonės jį mylėjo ir gerbė. Jis visiems buvo nuoširdus, paprastas ir gailingas. Mirė jis 1929 m. Rozalimo Altarijoje. Daugiau Degučių parapija kunigo neturėjo. Ji buvo pavesta administruoti Baltruškių parapijos klebonui, kuris vieną kartą per mėnesį atvažiuodavo į Degučius ir atlaikydavo mišias.

Susisiekimo atžvilgiu Degučių miestelis buvo labai geroje vietoje. Pro jį eina plentas, o į Salaką ir į Dusetas vieškeliai. Šiais keliais nepriklausomybės metais kursavo kiekvieną dieną keli autobusai tarp Kauno ir Zarasų, o vėliau ir į Vilnių.

Degučių miestelio ir apylinkės gyventojai, išskyrus rusus sentikius, kurie sudarė dalį valsčiaus gyventojų, buvo susipratę lietuviškai. Jie skaitė įvairią lietuvišką spaudą ir dalyvavo, ypač jaunimas, įvairiose organizacijose, kaip Šaulių Sąjungoje, pavasarininkų, jaunaliuvių, jaunųjų ūkininkų rateliuose ir kitose. Taip pat dalyvavo, ypač Degučių miestelio jaunimas, jaunaliuvių choro, kuris buvo įsteigtas 1934 m. Tai buvo pasižymėjęs ir dainai atsidavęs jaunimas. Per labai trumpą laiką šis choras suruošė net du koncertus Degučių ir Baibių pradžios mokyklose.

Sportu labiausiai įdomavosi šauliai ir jaunaliuvių. Jie gausiai vykdavo į sporto šventes ar sąskrydžius, kurie įvykdavo Zarasuose ar Kaune, aktyviai juose dalyvaudami įvairiose sporto varžybose, laimėdami net premijas, pav., Degučių m. nuovados vyr. policininkas Jonas Cibulskis yra laimėjęs šaudymo rungtynėse o kiti, ypatingai vidutinio amžiaus vyrai, įdomavosi arklų lenktynėmis ir jose beveik kiekvienais metais su savo bėgūnais dalyvaudavo lenktynėse ant Sarty ežero.

Degučių apylinkės ežeringos, kalnuotos ir apaugusios miškais, kuriuose yra nemažai piliakalnių ir pilkapių. Ežerų Degučių valsčiaus ribose priskaitoma 71-nas. Didžiausias ežeras jo ribose buvo Dusetos, kuris apėmė 427,5 ha. žemės plotą. Dabar jo vietoje, pastačius Antalieptėje ant šventosios upės hidroelektrinę stotį ir pakėlus Južintų ežerą 6,9 metrų vandens, išsiliejo iš buvusių savo krantų ir susijungė su 26 kitais įvairaus dydžio ežerais. Tas dirbtinis ežeras, apimdamas 1900 ha žemės plotą ir sutalpindamas savyje 77 milijonus kubinių metrų vandens, yra pavadintas Antalieptės jūra, kuri nuo Degučių miestelio tesiranda apie vieną kilometrą atstume.

Vienas iš įdomiausių piliakalnių yra Gražutės piliakalnis. Vietos gyventojai jį vadina tiesiog piliakalniu. Randasi Gražutės girioje, netoli Degučių miestelio. 1831 m. šiame piliakalny sukilėliai turėjo savo štabą ir jame slapstėsi Emilija Platerytė. Pagal padavimą šis piliakalnis yra supiltas tais laikais, kai Zarasų krašte gyveno milžinai. Piliakal-

nį esą supylęs milžinas karvedys Samanis. Toje vietoje, iš kur jis ėmė piliakalniui žemę, atsirado ežerėlis. Vieną kartą besimaudydamas tame ežerėly jis prigėrė. Jo atminimui žmonės šį ežerėlį pavadino jo vardu.

Degučių valsčius lietuvių tautai yra davęs dail. Antaną Rūkštelę, medicinos dr. Vaclovą Paprocką, prel. Aleksandrą Juodvalkį, buv. Rygos lietuvių gimnazijos direktorių ir laikraščio Rygos Balso steigėją, majorą Stasį Puodžių, kuris buvo vokiečių suimtas ir nukankintas kacetė, laikraštininką Stasį Juškėną ir kitus.

Petras Matekūnas

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI NAUJAI IŠLEISTAS KNYGAS:

Gen. V. Nagius - Nagevičius, gyvenimo ir darbų apžvalga\$6.00

Stasys Santvaras — Aukos Taurė — autoriaus penktąjį lyrikos knygą \$2.50

Visa eilė kitų Draugo, Karvelio, Terros, Nidos išleistų knygų.

PINIGAI I USSR PILNAI GARANTUOTA PRISTATOMA PER 2 SAV. PRASYK PLATESNIŲ INFORMACIJŲ GRAMERCY SHIPPING Co., Inc. 744 BROAD STREET NEWARK, NEW JERSEY Laishiuota ir pilnai bandyta Tel. MU 9-0598

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

HEARING AIDS

VISKAS AUSYJE \$99.50

Skambinkite MA 1-0440 arba rašykite ACOUSTICON OF CLEVELAND 845 Prospect Ave.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

PARAMA

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-3344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MOKESČIŲ REFORMOSE GLŪDI PAVOJAI MŪSŲ SPAUDAI

Globalinių mastu spręstą galvoti, svarstyti ir politikuoti, kartais užmerkiame akis įvykiams ir faktams, vykstantiems čia pat mūsų gyvenamame krašte. Taip bepolitikuodami, mes praleidžiame daugelį progų, pavojingų mums momentų, kurie verti didesnio dėmesio ir susirūpinimo.

Privačių universitetų vadovybės, dar net nepaskaičius naujų mokesčių reformos įstatymo projekto (jis dar tik ruošiamas), jau paršė Prezidentui ir Kongresui laiškų, kad reformuojant mokesčių įstatymą, būtų atsižvelgta į tai, kad privačių asmenų ir bendrovių aukos švietimo institucijoms būtų ir toliau atskaitomos nuo mokesčių, nes tomis aukomis, (tie pinigai vis tiek atitektų mokesčiams) kontribucijomis ir paramomis palaikoma esamoji švietimo sistema, išsilaikanti daugumoje tik tokių aukų ir kontribucijų dėka.

Yra davinų, rodančių, kad bus stengiamasi susiaurinti tas privačių asmenų ir bendrovių išlaidas, kurios įvairiomis formomis ir pavadinimais išmokėtos, būdavo nurašomos nuo mokesčių. Tų susiaurinimų eilėje jau projektuojama nubraukti tie bendrovių skelbimai (o skelbimų išlaidos sudarė palengvinimus mokesčiams), kuriuose pasireiškia "politinės ir propagandinės tendencijos". Išėity, kad bendrovės, užsimokėdamos už vietą laikraštyje, savo nuomonės įvairiais krašto ūkio ir politikos klausimais neturėtų pasisakyti.

Visa tai netiesioginiai paliestų ir tą lietuvių spaudą, kuri iki šiol naudojosi didesnių bendrovių skelbimais. Jei skelbimų išlaidos nebus kompensuojamos mokesčiais, jos pirmo eilės bendrovių bus nubrauktos švietimui kalbomis leidžiamoms laikraščiams, kurių tiražas menkesnis ir skelbimai turi atitinkamai mažesnę vertę.

Paštas, (valdiška įstaiga) nuolatiniu deficitu operuodamas, vis kelia ir kelia patarnavimo kainą. Nuo to kėlimo daugiau ir daugiau nukentčia mažojo tiražo spauda. Onėra jokių vilčių, kad paštas kada nors operuotų deficitą išlyginęs. Yra privačių įmonių, kaip Railway Express Agency, United Parcel Service ir kt., kurių patarnavimai nei kiek nebrangesni ir, koger, geresni. Tos privačios įmonės išsilaiko, plečiasi ir suveda galą su galu. Tuo tarpu paštas, atrodo, randa tik vieną priemonę deficitui užkamšyti -- keliant kainą niekieno leidimo nereikalaujant.

Mokesčių lazda visuomet turi du galus -- kaip kas nekalbėtų apie jų sumažinimą, jie bus išrinkti. Ir tiek, kiek jų reikia biudžeto spragoms užkamšyti. Tegul vyriausybė ir išrinktą daugiausia įmonių ir bendrovių, juos užmokės eilinis vartotojas -- tu ir aš.

Pašto deficitas, skelbimų išbraukimas iš neapmokestinamų sumų, aukų ir kontribucijų skalės susiaurinimas palies labai plačiai įsivyravusią privačios iniciatyvos sistemą, kuria daugelyje atvejų remiasi švietimo ir kultūros darbas.

Reikia pripažinti, kad didesnių fondų kontribucijomis dar nebuvo išmokyta pasinaudoti. Už tai gal ir neturime drąsos gyvau ir konkrečiau pagalvoti apie savo gimnaziją ir kitas švietimo institucijas.

Ne kažin kokiomis lengvatomis naudojosi mūsų spauda. Bet ir tos gali, ko gero, susiaurėti. Numatytosios mokesčių įstatymo reformos, atrodo, kelia aliarmo ne vien pramonininkų sferose. Tomis reformomis susidomėjimas skinda daug plačiau ir ne be reikalo. Bet vien susidomėjimo negana. Reikia ir akcijos.

Mes privalėtume patrintis prie šio krašto politinio gyvenimo ir gyvau kontaktuoti savo senatorius ir kongreso atstovus. Balsuotojų sugestijos ir nuomonės juos veikia. Ir veikia ne vien tik rinkimų metu.

(j.č.)

KAD NEPAKLYSTI KELIJE Į PRAEITĮ

ST. JARAS

Liudo Dovydeno, buvusio vadino Liaudies Seimo deputato, (vėliau Aukščiausiojo Sovieto Lietuvoje vicepirmininko) Dirvoje tūpusių atsiminimų ištraukose yra nemaža vandens ir miglos. Jei autorius tikrai galvoja atsiminimus išplėsti ir, kaip pažymėta Dirvoje, išleisti anglų kalba, atsiminimai prašosi aiškesnio aptarimo bei patarimų.

Paskubom žengiant, teko užminti ant ištraukose paleistų ir nepriveržtų apivarų.

L. Dovydenas rašo: "... 20 Aukščiausios Tarybos narių turėjome vykti į Maskvą padėkoti Sovietų Rusijai už Lietuvos "išlaisvinimą" ir prašyti priimamais į Sovietų Sąjungą".

Skaitytojas, nesuvokdamas visų ano meto okupacijos plonybių, lengvai gali patikėti, tartum toje "delegacijos" dvidešimtukėje ir L. Dovydenas buvo įtrauktas ar bent būta kieno noro jį duobkasių sąrašą rašyti.

Taip nebuvo. Vadinamo L. Seimo maskvinė delegacija (tuoj po L. Seimo tariamų rinkimų) buvo sudaryta kompartijos. L. Seimui susirinkus posėdžio, liepos 23 d., Povilas Pakarklis "delegacijos" sąrašą perskaitė, o M. Gedvilas seimo paprašė delegatų sudėti patvirtinti.

L. Seimas neturėdamas jokių kitokių teisių, kaip ploti ir pakelti ranką (dažnai ir abi), Pakarklio perskaitytą "delegacijos" sudėtį patvirtino plovimu.

Kompartijos sudarytame ir L. Seimo "patvirtintame" sąrašė buvo šių Lietuvos duobkasių pavardės: J. Paleckis, M. Gedvilas, L. Adomauskas, M. Mickis, A. Venclova, L. Gira, V. Vitkauskas, M. Šumauskas, Grosman - K. Didžiulis, P. Cvirka, Salomėja Nėris, K. Petrauskas, P. Zibertis, S. Vainekienė, Meskup-Adomas, V. Ditkevičius, P. Petrauskas, J. Demskis, M. Kutraitė, B. Abduškaitė.

Mūsų džiaugsmui -- nei Pakarklio tariamai pasiūlytoje nei Seimo "išrinktoje" delegacijoje L. Dovydenas pavardės nerandame. Joje yra 16 vadinamo Seimo narių ir keturi (Paleckis, S. Nėris, Meskup-Adomas, generolas V. Vitkauskas) "prikišdami". Į Maskvą nenuvyko M. Gedvilas, jis turėjo pavaduoti į Kremlį išvykusį "prezidentą ir ministrą pirmininką" J. Paleckį. M. Gedvilos vieton, kompartija įrašė Genovaitę Paleckienę.

L. Dovydenas rašo, girdi, delegacija buvusi sudaryta iš Aukščiausios Tarybos narių. Klaida gana didoka. Delegacija buvo parinkta iš vadinamo L. Seimo deputatų ir "užsitarnavusių" priklydėlių. Gi L. Seimas (Aukščiausią Sovietą (Tarybą) išviro, kai 1940 m. rugpjūčio 25 d. L. Seimas priėmė Maskvoje parašytą ir lietuvių kalbon išverstą "LTSR konstituciją".

Atsiminimų ištraukose minėdamas dignitorius, parinkusius asmenis į delegaciją, Dovydenas rašo, jog tų dignitorių tarpe buvęs "pats kompartijos pirmasis sekretorius A. Sniečkus".

Kiek man žinoma, tuo metu

treči išlaiko jaunimą lietuviškuose rėmuose.

Spaudos bendradarbių pareiga plunksna prisijungti prie bendro lietuviško darbo ir pasakyti kitoms lietuviškoms kolonijoms, kad nei Detrote, nei Los Angeles lietuvių dar neįsime. Spaudos bendradarbiai turi džiaugtis, kad turi apie ką rašyti: kad organizacijos dirba Lietuvos ir lietuvių labui, kad lietuvių nepasiskendo dolerių ir kramtomos gumos jūroje, bet stengiasi išlaikyti Lietuvą gyvą ne tik savo, bet ir savo vaikų širdyse ir veiksmuose.

Valerija Irliekienė
Los Angeles

PONUI K. AUDRIEČIUI,
VOKIETUOJE

Savo pastaboje Tamsta rašai, kad paprašytume lietuvių veikėjus per daug neanalizuoti partizanų atsiradimą ir jų žygius. Girdi, okupantas dar sėdi Lietuvoje ir rankioja apie juos informacijas.

To patarimo laikantis, atrodo ir reikty pradėti nuo savęs. Redakcija

šilko ritiniais, spiritu, degtine, Velykio fabrikėlio įvairiausiais likeriais. Prie viso to buvo ir L. Seimo "deklaracija", skelbianti apie sovietinės santvarkos įvedimą Lietuvoje, (rišta auksiniame ar paausnotame apdare.

Sunku atspėti Dovydeno "manevrus", kai jis rašo nutaręs "Stalino rankos nepaspausti", apsimesti sergančiu ir Kremlinui nevykti. Keistoki ir jo telefoniniai pasikalbėjimai su Preikšu apie negalėjimą "delegacijon" įsiųngti.

Jei visi tie Dovydeno vesti pasikalbėjimai būtų įvykę prieš liepos mėn. 21 d., gal ir galima būtų patikėti jų autentiškumu, bet jis aiškiai patvirtina, jog šie "disputai" įvyko liepos pabaigoje, kai, taip sakant, tikrųjų "delegacijos" narių sąrašas buvo uždarytas ir pagalbinį jėgų kalbėti su Stalinu nebebuvo reikalinga.

Tiesa, su vad. delegacija vyko ir "palydai". Pav. toks Chaim Vic-Vicas, buvęs dienraščio Tarybų Lietuva politrukas, kai Paleckis iš Kremliaus tribūnos kalbėjo lietuviškai, jis jo šnekalą vertė į rusų kalbą. Antai, Sniečkus į rusų kalbą vertė "deputato" P. Petrausko žodžius. Toks Zėnkevičius (gal tas pats, kuris dabar sėdi rusų ambasadoje Washington?) iš tribūnos vertė į rusų kalbą, teisingiau, perskaitė seniau išvestos į rusų kalbą S. Nėries poemos posmus. Pr. Ziberto kalbą tribūnoje vertė šandien-

L. Dovydenas, kaip gabus dailiosios kūrybos meistras, turi nepažabojamos fantazijos išteklius, tas ryškiai atsispindi ir jo atsiminimų ištraukose.

Dažnai atrodo, kad L. Dovydenas savo "politinės veiklos" atsiminimais skaitytojų vilioja į Kazlų-Rūdos miškų raistus, iš kurių, nesukalbėjus Visų Šventųjų litanijos ir kitų maldų, nei autorius nei skaitytojas lengvai iš raistų neišsikapstys.

THE STATION OF THE NATIONS

WXEN-FM 106.5 mgs.

TĖVYNĖS GARSAS kiekvieną penktadienį 8-9 val. vak.

BALTIJOS AIDAI kiekvieną pirmadienį 8-9 val. vak.

JUOZAS STEMPUŽIS, Vedėjas

4249 Lambert Road,
Cleveland 21, Ohio

Stoties Telef.
241-8306

Namų Telef.
382-9268

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms ir bet kuria SSSR dalį Licensed by Vneshepoiltorg

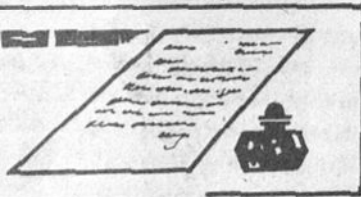
SIUNTINIAI APDRAUSTI -- PRISTATYMAS GARANTUOTAS -- GAVĖJAS NIEKO NEMOKA --

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplinkykite jums artimiausią skyrį:

• NEW YORK, 3. N. Y. -- 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. -- 135 W. 14th Street CH 3-2583
• BROOKLYN 11, N. Y. -- 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. -- 600 Sutter Avenue DI 5-8808
• ATHOL, Mass. -- 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. -- 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
* SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068
• BUFFALO 6, N. Y. -- 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. -- 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. -- 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio -- 904 Literary Road TO 1-1068
• DETROIT, Mich. -- 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. -- 606 Bridge St. N.W. GL 8-2256
• HAMTRAC, Mich. -- 11333 Jos. Campau TO 7-1575
* WEST HARTFORD, Conn. 62 Whiting Lane. Tel. 233-8030
• HARTFORD, Conn. -- 132 Franklin Avenue CH 6-4724
• IRVINGTON 11, N. J. -- 762 Springfield Ave. ES 2-4685
* YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440

* YONKERS, N. Y., 235 Neppenhau Ave.... GR 6-2681
• LOS ANGELES 22, Calif. -- 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. -- 126 - 4th Street FO 3-8569
• NEWARK 3, N. J. -- 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. -- 509 Congress Ave. LO 2-1446
• PATERSON 1, N. J. -- 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. -- 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. -- 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. -- 1015 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. -- 2076 Sutter Street FJ 6-1571
• WATERBURY, Conn. -- 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. -- 174 Millbury Street SW 8-2868
• VINELAND, N. J. -- W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KAS LIEJA AŠARAS?..

Detroito ir Los Angeles spaudos bendradarbiai nutarė rašyti "tik apie tokius įvykius, į kuriuos iš anksto bus pakviesti kaip svečiai, atsiunčiant gerus bilietus...". Pilnai su tuo sutinku, aprašant spaudoje tetos Matildos vardinį ar dėdės Martyno gimimo dienas. Kiek liečia organizacijas ir jų veiklą -- absoliučiai ne.

Jei korespondentas už pusvalandžio darbą reikalauja gerbielio ir ypatingos pagarbos, tai ko turi reikalauti visuomenės veikėjai metų metais nešą organizacijas našta: solistai išpildą lietuviškas programas už lietuvišką ačiū, choristai, skautų organizacijos vadovai, kurie paukoja lietuviško jaunimo auklėjimui ne tik savo laiką, energiją, bet gana dažnai ir nemažą sumą pinigų?

Antroje žinutės dalyje rašo... "Kalifornijos įvairių parengimų organizatoriai tai turėtų gerai įsidėmėti ir nelieti krokodilų ašarų..." Palyginimas juokingai nevykęs, nes krokodilas verkia

savo auką prarijęs, bet neteko girdėti, kad kokia organizacija būtų korespondentą sudorojus...

Nesutinku, kad "... pastangos dingsta kaip vėjas parengimui praėjus..." Tai rodo ir tas faktas: Los Angeles būrutiētės per penkis gyvavimo metus nusiuntė siuntinių į Lietuvą ir Sibirą už 5,000 dolerių, Vasario 16 d. gimnazijai 1,000 dol. Balfas nemažiau ašarų lietuviams nušluostė; skautų parengimų pastangos nenuėjo vėjais, nes lietuviškas jaunimas neišsiskleidė, kaip žydo baltės, bet gražiai kalba ir dainuoja lietuviškai, tautiniais šokiais garsina lietuvių vardą kitataučių tarpe. Visos kitos organizacijos savo veikla yra daug prisidėjusios prie lietuviško gyvenimo, dirbdamos tyliai, be būny, be fanfarų spaudoje.

Visų lietuvių pareiga padėti lietuviškai veiklai augti kas kuo gali; vieni užimdami aukštas vietas kelia lietuvių vardą, kiti dirbdami labdaros darbą, siuntiniais paremia lietuvių kenčiančius ašarų... Palyginimas juokingai nevykęs, nes krokodilas verkia

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanauskas, Pres.

Svarstymai ir nuomonės

KUNIGAİKŠČIAI MIRĖ — TEGYVUOJA KARALIAI!

V. Trumpa Margučio skiltyse (Margutis, spalio mėn. 1962) pabandė pasišaipyti iš tų, kurie nori senosios Lietuvos valdovams gražinti jiems prideramą karalių titulą. Jis paskelbė, kad "istorikui tokia problema iš viso atrodo juokinga". Tačiau į Dr. Jono Balio argumentus V. Trumpa tesugebėjo atsilipti tik bendrybėmis, kaip "nesąžininga kraipyti" jo straipsniomintis, jis nieko neturįs prieš, kad ir Balys įsijungias į tos problemos svarstymą, kad jis, Balys, "gana grioziškai ir netiksliai" aiškina Edipo mitą ir t. t. (Dr. J. Balys, Nerimta kalba apie rimtus dalykus ir V. Trumpa, Dėl dr. J. Balio kritikos, Margutis, lapkričio mėn. 1962). Gi perskaitęs mano straipsnį "Apie tėvynės meilės diagnostikus, karalius ir kunigaikščius (Dirva, gruodžio 21 d. 1962). V. Trumpa ėmė atlikinėti viešą išpažintį:

Prisipažinsiu, nesu viduramžinės Lietuvos istorijos specialistas... Prof. I. Jonynas savo paskaitose ir savo straipsnyje apie Gediminą pirmoje Lietuvių Enciklopedijoje labai rimtai nagrinėjo tą problemą ir vis dėlto Gediminą pavadino didžiuoju kunigaikščiu. Taip pat ir a. a. A. Šapokos red. istorijos autoriai Z. Ivinskis ir J. Jakštas, kurie šiuo metu yra, be abejo, geriausi viduramžinės Lietuvos istorijos specialistai emigracijoje, nesiėmė įvairių Lietuvos valdovų pomindauginiais laikais vadinti karaliais. Man to užtenka (Kelios pastabos dėl V. Alanto straipsnio, Dirva, sausio 4 d. 1963).

VYT. ALANTAS

Jei V. Trumpa prisipažįsta nėsas viduramžinės Lietuvos istorijos specialistas, tai kaip jis gali spręsti, kad Lietuvos valdovų titulu problema "istorikui atrodo iš viso juokinga"? Pagaliau, specialistas ar ne-specialistas, bet tekstus cituoti jis turėtų mokėti, tačiau ir šiuo atveju jis šauna pro šikšnele. Jis tvirtina, kad Jonynas labai rimtai nagrinėjęs Gediminio titulo problemą ir vis dėlto jį pavadinęs didž. kunigaikščiu, bet paties svarbiausio, būtent, dėl kokių motyvų jis atsisakė jį tituluoti karaliumi, V. Trumpa taip ir nepasakė. O tai mums būtų buvę labai įdomu.

Kad mūsų istorikai bent ligi šiol Lietuvos valdovus titulavo didž. kunigaikščiais, o ne karaliais, tai tatau žinoma ne tik V. Trumpai, bet ir kiekvienam mūsų gimnazistui. Jis jau pakartotinai kelis kartus tuo klausimu rašė, bet niekur nepasisakė, kodėl, būtent, jis gina didž. kunigaikščių titulą. Jam to gal ir pakanka, bet, sakysime, P. V. Raulinaičiui, dr. J. Baliui ir, pagaliau, man nepakanka. Mums atrodo, kad čia reikalinga reforma, ir mes visi pasisakėme, kodėl ji reikalinga. V. Trumpa iškelė tik tą vienintelį "argumentą", kad jis pasiduodas mūsų istorikų autoritetui.

V. Trumpa atsigręžęs dar meta tokį klausimą: jei valdovai po Mindaugo mirties būtų teisėtai paveldėję karaliaus titulą, tai kodėl, esą, Vytautui būtų reikė-

ję taip sunkiai kovoti ir pagaliau kovą dėl karaliaus vainiko pralaimėti? Aš galiu jam į tą klausimą atsakyti: Vytautas karaliaus vainiką pralaimėjo formaliai, bet ne faktiškai. Karaliaus vainikas jam buvo pripažintas, tik dėl lenkų intrigų jis jo neužsidėjo. Faktiškai Vytautas buvo didelės imperijos valdovas ir pripažintas karalius nors ir be karūnacijos formalumų. Ar dėl to, kad lenkai pagrobė vainiką ir kad maskolių ir lenkų šaltiniai jį vadina didž. kunigaikščiu, mes turime atimti iš jo karaliaus titulą? Pagaliau, jei jau mes tokie jautrūs, ką pasakys svetimi dėdės -- o tie dėdės visada gali tvirtinti, kad Vytautas formaliai nebuvo vainikuotas karaliumi -- tai savo ikonografijoje mes galime jį vaizduoti ne su kunigaikščio kepure, bet su šalčia padėtu karaliaus vainiku.

Gediminas vadino save ir kiti valdovai jį vadino Lethwinorum et multorum Ruthenorum rex, bet, kaip rašo V. Trumpa, Jonynas ir kiti mūsų istorikai užsispyrę jį tebevadina didž. kunigaikščiu. Kodėl jie taip daro, man lieka mįslė.

Aš gerbiu mūsų istorikų kompetenciją ir erudiciją, bet man čia knieti vienas klausimas: ar tai bus istorijos falsifikavimas, jei mes savo valdovus vadinsime karaliais? Man atrodo, kad tai būtų įsisenėjusios klaidos atitaisymas. Mūsų valdovų pavadinimas didž. kunigaikščiais mums buvo svetimųjų primestas, ir mes turime jiems tą pavadinimą gražinti.

Kai Clevelande ir Chicagoje slaučia sniego pūgos, Argentinoje Buenos Aires priemiesty Čikštų rezidencijoje būrelis lietuvių stengiasi baseine pasislėpti nuo saulės karštų spindulių...

Pr. Ožinsko nuotrauka

REDAKTORIUS BRADŪNAS GINA LITERATĄ BRADŪNĄ

PR. ALŠĖNAS

Padėti arba pagelbėti vienas kitam darbe arba -- ir nedarbe -- kad ir apsigynime nuo kokių nors užpuolikų -- yra neabejotina dorybė.

Šitą tiesą, matyt, pakankamai gerai suprasdamas, Draugo literatūrinio priedo redaktorius, K. Bradūnas, šokosi padėti arba "apginti" literatą K. Bradūną. Draugo literatūriniam priede (gruodžio 29 d.), kurį K. Bradūnas redaguoja, jis atspaudė gina-mąjį atsaką į manąjį rašinį, tilpusį Dirvoj (lapkričio 9 d.) apie kritiką, recenziją ir tuščius žodžius, norėdamas apginti minėto literato Bradūno recenziją naudotą (gal "hiperbolę?") apie "entuziastišką savižudybę".

Tiesa, po straipsnių pasirašęs ne koks tai Kazys ar Aloyzas, bet "Antkritikis", tačiau, kadangi manasis straipsnis pasirašytas tikrąja pavarde, -- ir atsakyme į jį -- ar nereikėjo nepabijoti išlįsti iš po lapo ir parodyti tikrąjį savo "skaistų veidą"?..

Gi taip nepadarius ir žinant, kad tas leidinys ("Draugo" literatūrinis priedas) redaguojamas K. Bradūno, kodėl gi negalima suponuoti, jog Bradūnas redaktorius -- gina Bradūną literatą?..

Deja, kaip ten bebūtų. Nežiūrint, kas ir ką gina, bet gynyba -- silpna ir su labai mažais kovos laimėjimo aspektais.

Literatūrinė kuryboje naudojamus tropus: prozopopejas, metonimijas, sinekdochas, hiperboles ir retorines figūras bei jų sąvokas, manyčiau, žino ir supranta ne vien tik redaktorius ir literatas K. Bradūnas ar jo labai artimas draugas ir kaimynas "Antkritikis". Juos ir jų reikšmes -- žino ir daugelis kitų žmonių, nors neredaktoriaujančių ir, netgi, nedalyvaujančių literatūros kuryboje.

Tačiau šiame atvejuje, nežiūrint į tai, kad "Antkritikis" nurodo pavyzdžiais, jog Maironis savo kuryboje rašė: "Krūtine apka-

ti.

Neistorikas Maironis apšaukė Vytautą didžiuoju, ir tas jo didybės pabrėžimas prigijo, nors maskolių bei lenkų šaltiniuose jis taip nėra pagerbtas. Todėl ir dėl karalių titulių mes turime galvoti savaip, lietuviškai, nes tai labiau atitinka senosios Lietuvos vaidinamą vaidmeniui rytų Europoje, jautriau atliepia mūsų garbei, savigarbai bei patriotizmui, o pagaliau, tai nėra prasilenkimas ir su šaltiniais. Man ir daug kam visi mūsų valdovai, viešpatavusieji po Mindaugo -- Traidenis, Vytenis, Gediminas, Algirdas, Kęstutis, Vytautas, Švitrigaila -- yra Lietuvos karaliai, o ne kažin kokie kunigaikštėliai nors ir "didieji".

lė ledais", "Apsaugok, Viešpatie, nuo skystapročių", taip lygiai -- jog dailės mene kalbama apie "šiltas" ar "šaltas" spalvas, tad dar nereiškia, kad redaktorius Bradūnas galėtų apginti literato Bradūno meno parodos recenziniame straipsnyje panaudotą "entuziastišką savižudybę", kai visi gerai žinome, jog toks veiksmas -- į hiperbolę ar kitokį literatūrinį tropą sunkiai arba visiškai neįtalpinamas. Viesiems ir visiškai aišku, jog žudomasi -- tik labai desperatiškoj būklėj, gal net proto pakrikime, tik jau, anaipol, niekad ir niekas "neištirpo entuziastiškos savižudybės ugnį"...

Taigi, šitoks tropas -- nepritaikomas jokiai padoriai kūrybai (nebet, pakaruokliškai?..)

Toliau savo išvedžiojimuose "Antkritikis" rašo, jog, esą, tokdu atveju reikėtų patikrinti logiką ir ekonomistų. Jie, pav., kalba apie "aukštas" ir "žemas" kainas. Girdi, "mes čia klausiamo: nuo kada kainos matuojamos inčiais ar jardais?"

Bereikalingai klausiamo, nes aukštos ar žemos kainos ekonomikoje -- labai ja seniai nusistovėję terminai ir jų aukštumo bei žemumo -- niekas nematoja nei inčiais, nei centimetrais. Yra tam reikalui kiti matai.

Dar toliau. Esą, muzikai kalba netik apie "eterinius", bet ir apie "švelnius", "aukštus", "žemus" tonus. Bet, girdi, "nuo kada tonai "čiupinėjami" pirštais, jeigu sakoma, kad jie švelniūs, ar nuo kada jie matuojami centimetrais?"

Ir į tai norėtųsi priminti "Antkritikui", kad toli gražu, nebūtina muzikos tonų švelnumą reikla "užčiuopti pirštais". Jie užčiuopiami siela, širdimi. Taip lygiai -- ir tonų aukštumo ar žemumo terminai -- jau labai senai nusistovėję, taip kad jų -- irgi nereikia matuoti centimetrais, o jie atmatuojami kitokiais -- muzikinių terminų -- matais.

Gi "entuziastiškos savižudybės" -- kaip palyginimo ar bent kokio literatūrinio tropo formoj -- geriau būtų, kad redaktorius Bradūnas -- patartų literatui Bradūnui nenaudoti savo poezijoje -- netgi hiperbolinė prasmė -- o, tuo labiau -- kritikos straipsniuose...

Argentinoj užaugusios lietuvių Jūratė ir Laima Balčiūnaitės, naujųjų ateivių Antano ir Nastės Balčiūnų dukros, reiškiasi gyvai Argentinos lietuvių scenos mene.

Pr. Ožinsko nuotrauka

Kelias į kairę

ALĖ RŪTA

Dirvos konkurso premijuotasis romanas

(41)

Aš myliu Marę. Kad ir ji mane bara, kad ir pikta kartais į mane žiūri. Seniau ji būdavo graži; dabar bjauri, bet ji tokia innocent! Tokia ji kvailutė. Juokinga. Nešykšti. Turi dolerį, tai ir atiduoda. Turi gražius karolius -- man uždeda ant kaklo. Turėjo žiedą, man davė padėvėti... kol pamečiau. Kaip tas drugelis. Nerūpestinga tokia. Vis liūdna. Kvailutė, bet kartais kalba ir išmintingai. Mėgstu su ja pasikalbėti. Tikta, kai pradeda labai verkėti, arba labai tartis ant žmonių, tada sprunku šalin. Kas man rūpi, jeigu jai galvą skauda? Tegu mama ją gydo. Arba kitas daktaras, jeigu, senelė sako, mano mama nemoka. Aš nemėgstu klausytis suaugusių žmonių problemų. Aš turiu savų.

Mėgstu Marę, kai ji mėgsta mane. O ji už visus labiau mane mėgsta, kai jai neskauda galvos. Dėdė Gediminas sako, kad ji nepilno proto. Gali būt. Bet ji pilnesnės širdies, negu dėdė, ar kas kitas. Dėdė aš mėgstu: toks juokingas! Bet jo tiek nemyliu, kiek tėvelį, ar senele, senelį ar Marę... Jis -- per puikuolis! Jis mano, kad viskas pasauly -- jam. Ir jis mane laiko vaiku. Nors juokais vadina "panele Gaile", bet, žinau, jis galvoja, kad aš tik maža mergaitė. O jis yra senas ir savanaudis. Ir toks visada bus. I bet you, už dolerį

jis atiduotų mane, ar mano mamą. Easy going. Play boy.

Well, bet jis yra fun. Aš mėgstu, kad jis greitai važiuoja. Aš mėgstu, kaip jis meluoja mamai ir senelei. Taip juokinga, kai jis mėgina kalbėtis su mano draugėms, lyg jis būtų jaunas. O, boy! Kartą jis norėjo "date" su mano drauge...

A, kaip čia gera! Nuobodu, bet gera. Aš myliu saulę. Atrodo, ji tik mane šildo! Taip apkabina, taip myluoja. Ne kaip mama; ji apkabina skubotai ir šaltai. Tėvelis? Marė? Taip, jie panašūs į saulę. Bet jie nedrąšūs. Tėvelis kažkaip manęs vengia. O Marė -- lyg bijo mane sudaužyti, kaip stiklinę. Taip atsargiai glosto... Dabar kaip ir nebėra tetos Marės. Nebe ta. Ir užtat aš myliu ją, o nekenčiu visų. Man rodos, tetą Marę visi žmonės nuskriaudė. Užtat ji dabar tokia. Ji skundžiasi žmonėmis. Verkia. Bet ji pati nežino, kaip visi jai prasikalto. Ir aš nežinau. Man rodos, ji mane mylėjo labiausiai. O dabar varo šalin. Aš jai nieko nepadariau. Ir ją tebemyliu. Ji varo mane šalin, nes nebesupranta. Tikrai. Gal dėdė ir teisingai sako: nepilno ji proto. Nepilno. Ar kiti žmonės -- pilno? Kiek yra -- pilnas? Tėvelis, aš manau, yra protingas. Mama -- daugiau kaip pilno. Ji tokia gudri! Visus galėtų apgauti. Ar ji nepaėmė truputį proto iš Marės? Ir iš Prano? Teta sako, kad mama Praną pražudė.

Well, aš ne viską suprantu. Keisti tie suaugusieji -- sunku juos suprasti. Bet yra kvailų vaikų. O, boy, aš dabar patenkinta, kad čia iš Čikagos atvažiavau! Tas kvailys gal tik erzintų mane? Taip, gražus oras, ir visi turi "dates", ir visi linksmi pavasarį. O gal aš tik verkčiau dėl to kvailio? Pažadėtų išvežt į kiną ir pažado neišpildytų. Taip jis padaro. Bet aš nemėgstu,

kad man meluotų. O čia mane visi myli. Jie sako, kad myli. Senelis man net pataikauja.

O, bėgsiu pažiūrėt, ką senelis veikia! Gee, taip kviepa tos gėlės! Senelė sakė, kad jas man pasodino. Krūmai ir gėlės, krūmai ir gėlės. Visi žydi. Mama, sako, irgi mėgsta pavasarį, bet tik dėl atminimų. Aš neatsimenu, kada man buvo geriau ar blogiau. Gerai Čikagoj, gerai čia. Kartais būna pikta ir liūdna. Vis per kitų kvailumą. Visi į mano reikalus kišasi. Mama viską draudžia ir visko liepia mokytis. Tėvelis mane užtaria, bet tada susibara su mama. Seneliai? O, ar jie žmonės? Jau taip seni, taip seni, nežinau, kaip jie nemiršta. Marė -- žmogus. Bet ji pasimetusi. Dėdė? Jei nebūtų toks... toks puikuolis. Bet nori visą pasaulį sau! O šito aš noriu! Ir mes abu nesutelpam. Bet tai filosofija.

Va, katė dūlina. Tinginė ir pasalūnė. Suleisiu ją su Tuciū, tegu pasipjauna. Plaukai tik dulka! Tai juoko! Kad tik senelis nepamatytų...

O, well. Nedaug tesipjovė. Tūcis irgi tingi, ne tik tai katė. Darosi karšta. Saulė jų kailiniukus įkaitino. Va, senelė jau šaukia. Jos balsas dabar ne toks, kaip būdavo pirma. Senelė rieda pakalnėn. Taip sako mama. O tėvelis liūdnas, kai ji taip sako. Tėvelis myli savo mamą. Savo, ne mano mamą. Mano tėvai nesutinka. Aš manau, kad bus divorce. Įdomu, kiek aš gausiu? Ir gal būčiau laisvesnė. Da'ar abu prižiūri. O, tėvai! Kad jie suvėję daugiau žiūrėtų, ne vaikų! Jų gyvenimas -- tai jų; o mūsų -- tai mūsų. Aš nemėgstu, kad mano gyvenimą tvarkytų. I'll manage. Aš visur atrasiu, kaip man geriau. Tėvelis kartais liepia mokytis idealizmo. Kas tai yra? Kiek jis man aiškina, darosi tik neaiškiau. O, well, pažiūrėsim.

(Bus daugiau)

MŪSŲ PASTANGOS LIETUVAI LAISVINTI

Prieš 45 metus -- 1918 m. vasario 16 d. -- Lietuvos Taryba visos tautos vardu paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Numanu, kaip dideliu džiaugsmu tauta sutiko šį drąsų savo vadų žygį. Ne tik su džiaugsmu jį sveikino, bet neabejotinai pažadais ir ryžtu įsipareigojo nepalaužiamai stovėti Lietuvos Tarybos užnugaryje, kad tartasis jos žodis taptu kūnu. Įsipareigojimai buvo susieti su aukojimu savo turto ir net gyvybės, kad Vasario 16 d. paskelbtasis aktas būtų įvykdytas. Ryžtas žūt-būt atsteigti nepriklausomą valstybę nugalėjo visas kelyje į laisvę pasitaikiusias kliūtis. Tasai kelias buvo spygliuotas, kruvinas. Juo ėjusi tauta klupo, nekartą skaudžiai susižeidė, bet žengė į priekį ir pasiekė savojo šventojo tikslo -- laisvo ir nepriklausomo gyvenimo.

Nelengvas buvo ir valstybinio gyvenimo kūrimas -- reikėjo kurti iš nieko, kurti ir drauge vadovauti kovoms su priešais, besistengiančiais tik užsimezgusią nepriklausomybę pasmaugti. Bet ir tai nugalėta -- valstybė atkurta ir apginta nuo priešų. Atvaduotas ir Klaipėdos kraštas. Ir šįmet minime šio drąsaus žygio 40 metų sukaktį.

Rinkimais į Steigiamąjį seimą ir kitus seimus tauta pakartotinai reiškė savo tvirtą valią stovėti už savo krašto nepriklausomybę. Jos ryžtas ir tvirta valia atkreipė ir užsienio dėmesį. Laimėtas atkurta Lietuvos valstybei de facto ir de jure pripažinimas Vakarų demokratijose ir net Sovietų Rusijoje. Savo sugebėjimais tvarkyti tautos ūkį, valstybė pastatyta ant stiprių ekonominių pagrindų.

Sustiprėjus ir išaugus Lietuvai visais požvilgiais, didysis jos kaimynas -- Sovietų Rusija 1939 ir 1940 m. panaudojo pasaulyje dar negirdėtą politinį smurtą ir karinę jėgą, kad sužlugdytų suverenę Lietuvos valstybę, ją okupuojant ir pasmaugiant jos laisvę ir nepriklausomybę.

Įvykus šiai skaudžiai tragedijai Lietuvoje, Amerikos lietuviai, kaip gausingiausia tautos dalis išeivijoje, atmetę visus savo politinius ir net ideologinius skirtumus, susitelkę į Amerikos Lietuvių Tarybą, kad padėtų Lietuvai atkovoti ne dėl savo kaltės prarastą nepriklausomybę. ALT padėjo daug pastangų, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažintų Lietuvos okupacijos ir kad nepanaikintų Lietuvos pasiuntinybės ir konsulatų. Šį svarbų uždavinį ALT gerai ir garbingai atliko. To pasiekė savo kontaktais su JAV Prezidentūra, Valstybės Departamentu ir Kongresu. Visi žinome, kad Lietuvos išlaisvinimo problema yra didelė, komplikuota ir sunki, bet jei būtų buvusi pripažinta okupacija ir panaikintos pasiuntinybės ir konsulatai, laisvinimo problema dar labiau būtų apsunkinta.

ALT darė ir visą eilę kitų darbų bei žygių, kad Lietuvos Nepriklausomybės byla būtų gyva visur -- ir JAV valdžios sferose, ir spaudoje, ir visuomenėje, pav. 1953 m. pravestoji JAV Kongrese Kersteno rezoliucija sudaryti specialų komitetą iširti Pabaltijo valstybių okupaciją ir vedamą bolševikų genocidą, Lietuvos, kaip ir kitų Pabaltijo kraštų padėties ir jų vardo išgarsinimui, labai daug padarė.

ALT sukūrė BALFą. Jis daug dirbo, kad JAV kongrese praeitų tremtinių (Displaced Persons) įleidimo į JAV aktas, kad Voice of America sudarytų ir pabaltiečių skyrus, kurie savomis kalbomis transliuotų programas į Lietuvą, Latviją ir Estiją. ALT įvedė tradiciją, kad kiekvienais metais Vasario 16 d. abiejuose JAV Kongreso rūmuose būtų surengtas Lietuvos nepriklausomybės minėjimas su lietuvių dvasiškių invokacijomis, su senatorių bei kongresmanų kalbomis apie Lietuvą ir jos laisvinimo klausimą.

Pasitenkinus tik keliomis pastabomis iš ALT praeities darbų, bent trumpai pažvelkime į tai, kas dirbama ALT dabar ir kokie yra ateities darbų planai?

1962 m. persitvarkiusi mūsų ALT, padidinus centro valdybą, įsteigus centro biurą, Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės siekiančiai lietuvių visuomenei padedant, tarp kitų, rūpinsis šiais darbais ir reikalais.

1. Laikantis jau nusistovėjusios tradicijos, prašys, kad lietuvių draugai parlamento nariai ir šiemet suruoštų Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą JAV kongrese.

2. Prašys valstybių gubernatorių ir miestų valdžių skelbti Lietuvių dieną (Vasario 16 d) specialiomis proklamacijomis.

3. Ves akciją, kad Committee for the Free Europe per savo išlaikomą Radio Free Europe įvestų lietuvių, latvių bei estų kalbomis programų transliavimą už geležinės uždangos.

4. Drauge su latvių ir estų veiksniais ves kovą prieš sovietinį kolonializmą Pabaltijo kraštuose, pradedant informavimu Jungtinių tautų delegacijų apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

joje ir ruošiant dirvą iškelti jų nepriklausomybės bylą Jungtinės Tautos.

5. Prieš š.m. vasario 16 d. išleis anglų kalba biuletinį apie Lietuvos dabartinę padėtį ir mūsų pastangas padėti Lietuvos žmonėms išsilaisvinti iš žiaurios bolševikų vergijos. Turint lėšų, toks biuletinis bus leidžiamas periodiškai.

6. Centro biuras stengsis plačiau ir dažniau informuoti Amerikos visuomenę per spaudą ir kitas žinių perteikimo priemones apie Lietuvą. Susilaukus stipresnės visuomenės moralinės ir medžiaginės paramos, bus leidžiamas anglų kalba knygos apie mūsų tautą ir jos šiandieninius rūpesčius.

7. Bus sudarytos atitinkamos

Poetas Stasys Santvaras, kurio penktoji lyrikos knyga "Aukos Taurė" neseniai išėjo iš spaudos.

Gimimo giesmė

Gimė džiaugsmas. Gimė laimė. Gimė saulė —
Gimė nesibaigiančių dienų viltis — —
Ir sudužo, tartum veidrodį, gyvenimo apgaulė,
Kalnus, vandenį, girias užliejo pilnatis.

Aš paliksiu šitą žalią, žalią slėnį,
Ugnys nebedegs manų akių languos, —
Bet sode džiaugsmu aldės žiedais apkibusi pavėnė,
Valtys mano upėje per vasarą languos.

Gimė tulpė. Gimė lotos. Gimė rožė —
Ziedas pats gražiausias tarp visų žiedų — —
Viešpats mano galių paslaptį ir perteklių atvožė,
Rytdienon be baimės aš, kaip sakalas, skrendu. . .

A U D Ė J A S

Rudens skėriai sudraskė žaliąjį miškų drabužį,
Gėlių darže sušalo rožių stagarai
Ir ten, kur tūkstančiai vabzdžių ir bičių užė,
Kur saulė apžėrė žiedų žiedais gegužį —
Lyg dūmai, kyla pelkių drumzlini garai.

Būties dauboj ir aš su nerimo audrom kovuju,
Jos drasko mano širdį, lyg pikti vilkai,
Nors laimės šypsnį, kaip išganyką, svaioju —
Aš negaliu aplenkti puolančių pavojų —
Tarp nyčių debesys — rudens juodi šilkai.

Tu, lyg mergaitė, aprengi pavasario leliją,
Tu vyšnios žiedo drobė audi ir dažai,
Tavų akių liepsnoj laukų želmuo atgyja
Ir medis meža kupiną gyvybės giją,
Ir liejas pievoj ir šlaituos žiedų dažai.

Kodėl pavasario neatneši į mano širdį,
Kodėl, kodėl tokie atšalę reginiai? —
Jaunatvė viesulais mane dar nenugirdė,
Vilionėmis neparbloškė būtis beširdė —
Mane svaigina dar Tavų gėlynų audiniai. . .

Iš naujai išleisto rinkinio AUKOS TAURĖ.

Argentinios lietuviai Avellanedoj Lietuvių salėje gruodžio 16 buvo suruošę Maironio minėjimą. Nuotraukoje minėjimo rengėjai prie kun. A. Lubicko piešto Maironio portreto: P. Gudelevičius, kun. A. Steigvila, L.M. Petravičienė, Rasa Kairelytė, Laima Balčiūnaitė, Z. Vanagaitė ir A. Balčiūnas. Pr. Čžinsko nuotrauka

komisijos, kurios talkins tiek ALT Valdybai, tiek jos įsteigiamam Centro biurui.

8. Bus palaikomi ryšiai su kitais Lietuvos išlaisvinimo veiksniais bei bendrinėmis lietuvių organizacijomis.

9. Bus teikiama parama Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto informacijos tarnybai (iš Vatikano, Romos ir Madrido) transliuojančiai lietuvių programas Lietuvon ir leidžiančiai Eltos informacinius biuletenius vokiečių, prancūzų, anglų, italų ir ispanų kalbomis.

10. Ir toliau bus palaikomi kontaktai su JAV valdžios visomis šakomis ir departamentais, ypač su Valstybės Departamentu.

Iš šių kelių čia paminėtų punktų galima numanyti, kas šiuo metu yra dirbama Amerikos Lietuvių Taryboje ir kas bus dirbama ateityje.

Visiems šiems ir kitiems su Lietuvos išlaisvinimu susietiems darbams dirbti reikalinga visų lietuvių vienybė, reikalinga pirmųjų kovotojų dėl Lietuvos Nepriklausomybės ryžtas, pasiaukojimas ir reikalingos lėšos.

Todėl Vasario 16 d., Lietuvos Nepriklausomybės Akto paskelbimo minėjimo iškilmės tesukelia mummyse tą ryžtą, tesudaro ir medžiagines galimybes atlikti viską, ką ALT esamomis sąlygomis gali atlikti siekiamajam didžiajam tikslui... Lietuvos išlaisvinimui.

Dalyvaukime Vasario 16 d. minėjime, o kas negalės to padaryti kiekvienas atskirai, atnaujiname savo ryžtą ir suteikime ALT savo metinę, tradicinę auką, nes Vasario mėnuo yra tradicinis laikotarpis telkti lėšas Lietuvos išlaisvinimui. Tą tradiciją Amerikos Lietuvių Taryba įveda netrukus po Lietuvos okupacijos -- 1941 metais.

Visi vieningai junkimės į kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VALDYBA:

E. Bartkus, T. Blinčius, P. Dargis, dr. K. Drangelis, dr. P. Grigaitis, A. Rudis, dr. Vl. Šimaitis, L. Šimutis, J. Talalas, M. Vaidyla.

IŠLIKIMUI IR LAISVEI

Tautos pasipriešinimas okupantui prieš dvasinį ir fizinį naikinimą tebesitęsia. Nepalaužiamų laisvės kovotojų eilėse stovi tauta savo žemėje ir lietuviai plačiai pasklidę vakarų pasaulyje. Tautinės kovos iškelti uždaviniai išeivijai yra dideli ir teįmanomi išpildyti tik esant vieningiems ir gerai organizuotiems.

Mums tenkantiems uždaviniams įvykdyti buriames organizuotoje Lietuvių Bendruomenėje, kad suteiktomis jėgomis dirbtume tautinės gyvybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo darbą.

Lietuvių Bendruomenės pastangomis surengtos dainų ir šokių šventės, dailės parodos, o taip pat suorganizuotas liuanistinio švietimo tinklas ir vadovėlių paruošimas tarnauja mūsų tautinei dvasiai kelti ir sudaro pagrindus lietuvių išlaikyti. Dalyvavimas tarptautinėse parodose, informacijos teikimas amerikiečių spaudai apie tautos kultūrą ir jos dabartinę padėtį liudija pasauliui apie mūsų tautos ryžtą gyventi ir kurti tik laisvėje. Lietuvių Bendruomenės apylinkių tinklas šiuos uždavinius jau atlieka.

Ateityje Lietuvių Bendruomenės institucijoms teks įvykdyti daug svarbių ir sunkių uždavinių. Dar šiais metais užsimota paruošti tris liuanistinės mokykloms vadovėlius, parūpinti jauniui tinkamo turinio lietuviškų skaitinių. Daugelis liuanistinių mokyklų reikalingos materialinės paramos ir jos laukia iš Lietuvių Bendruomenės. JAV LB Centro Valdybos lėšomis išlaikomas Pasaulio Lietuvių Archyvas. LB Kultūros Fondas leidžia kapitalinį trijų tomų mokslinį prof. Vac. Biržiškos paruoštą veikalą Aleksandryną, jau sukėlusį susidomėjimą mokslo pasaulyje ir kuris yra atsakymas ir įrodymas okupantui, kad laisvėje esantieji lietuviai pajėgia išleisti tokius liuanistiniam mokslui reikšmingus veikalus, kokių negali išleisti okupuotame krašte. Toliau nu-

matoma išleisti ir kiti moksliniai liuanistiniai veikalai. Lietuvių Bendruomenės paramos laukia ir mūsų kultūriniai vienetai bei kultūros kūrėjai. LB Centro Valdyba per savasias institucijas stengsis sudaryti sąlygas mūsų kultūros ugdymui ir klestėjimui.

Lietuvos pavergimas ir rusiškasis kolonializmas pasaulyje vis dar menkai įšamonintas. JAV LB Centro Valdyba leidžia anglų kalba mokslinį veikalą, kuriame bus nušviečiama mūsų tautos tragiška padėtis ir siekimai. O taip pat ir toliau skleis ir platins lietuvių liežiančius leidinius svetimomis kalbomis.

Dažnai pasitaiko progų dalyvauti įvairiuose tarptautiniuose sąskrydžiuose ar parodose, kur galima reprezentuoti Lietuvį tautą ir kelti Lietuvos vardą bei nušviesti dabartinę mūsų tautos būklę. JAV LB Centro Valdyba su apygardų ir apylinkių valdybų pagalba stengsis šias progas išnaudoti.

Čia paminėta tik dalis atliktų ir reikiamų atlikti uždavinių, kurie krinta JAV Lietuvių Bendruomenės centriniams institucijoms. Šiems uždaviniams vykdyti ne-

užtenka vien gerų norų ir pasižvontimo, bet reikia ir finansinės paramos. Iš solidarumo įnašų gaunamos sumos nepakankamos. Todėl reikalingi kiti pajamų šaltiniai.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba apsvarsčiusi būtinų uždavinių įvykdymo svarbą nutarė skelbti aukų vajų 1963 m. sausio, vasario ir kovo mėnesiais.

Maloniai prašome kiekvieną lietuvių savo auka prisidėti prie Lietuvių Bendruomenės uždavinių įvykdymo.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI mūsų valstybės nepriklausomybės atgavimo paskelbimo diena. Dar ir šiais metais ši mūsų tautai brangi šventė bus minima liūdesio ir skausmo ženklų. Prisimindami žuvusius kovoję už Lietuvos laisvę, kenčiančią ir kovojančią savo tautą, prisidėkime prie tos kovos, būkime talkininkais ir skirkime aukas tautos išlaikymo ir ugdymo reikálams.

Visas aukas prašome siųsti JAV LB Centro Valdybos išdėdinti: Lithuanian American Community of the USA, Inc., c/o Zigmas Dailidka, 5921 So. Fairfield Ave., Chicago 29, Illinois.

Aukos, kurios bus atsiųstos Centro Valdybai, bet skirtos kuriam nors specialiam uždaviniui, ar kuriai kitai institucijai, bus perduotos ar panaudotos pagal aukotojo pageidavimą.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRO VALDYBA

ATITAISYMAS

Sausio 11 d. Dirvos 4 Nr. vedamajame "Ryšiai, žmonės ir skirtingi vaizdai" vietoje Sao Paulo turėjo būti minimas Rio de Janeiro miestas.

Tai nevietoje pasitaikiusi konfuzija geografijoje.

Ją atpirksime, grįždami dar kartą prie Rio de Janeiro lietuvių vargų ir rūpesčių. Gi paliesuosius, kuriems tie reikalai arčiau prie širdies, ta proga atsi-prašome.

GARDAUS MAISTO
SIUNTINIAI Į
VISUS KRASTUS
PRISTATOMA PER 3-4 SAV.
PILNAI GARANTUOTA
PRASYKITE SARAŠŲ IR
KAINORAŠČIŲ.
GRAMERCY
SHIPPING Co.
118 E. 28TH STREET
NEW YORK 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598

CleveSavings

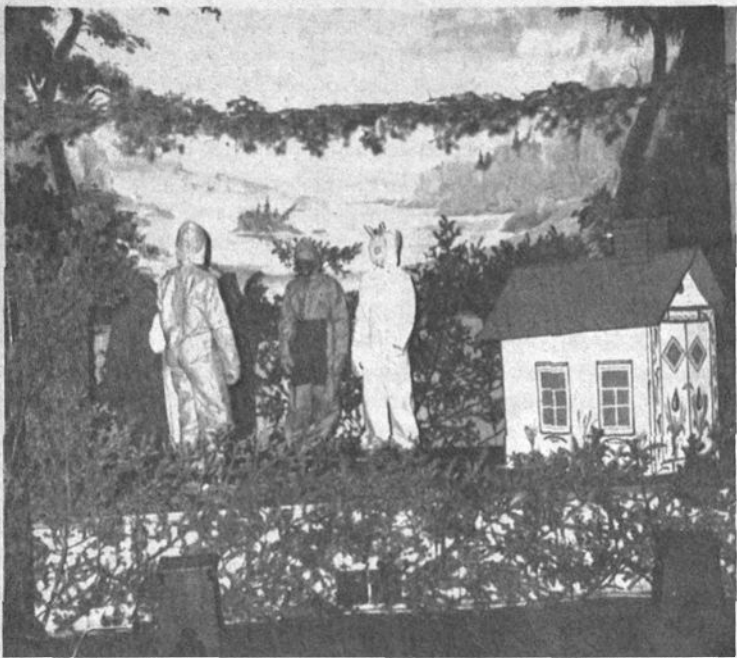
DON'T JUST WISH - SAVE FOR
THE THINGS YOU WANT MOST

WE WELCOME SAVERS
ASK ABOUT OUR AUTOMATIC
SAVINGS PLAN

The Cleveland Trust Company

71 CONVENIENT BANKING OFFICES

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Philadelphijos LB šeštadieninės mokyklos mokiniai vaidina "Strakaliuką ir Makaliuką".

PHILADELPHIJOS MOKYKLOS VAKARAS

Philadelphijos LB šeštadieninė Mokykla sausio 6 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje surengė savo tradicinį kalėdinį vakarą. Mokyklos vedėja G. Maciūnienė, pasveikinusį gausų mokyklos bičiulių būrį, prašė atleidimo programos dalyviams, nes pasirengimui nedaug buvę laiko, susirenkant tik šeštadieniais ir nenorint siaurinti mokykloje einamo mokslo.

Pradžioje vyresnieji mokiniai (G. Burytė, R. Juzaitis, Vt. Maciūnas, E. Puznikaitė, A. Šalčiūnaitė, O. Valaškaitė, D. Vaškeitytė ir V. Volertas) suvaidino K. Kubilinsko vaizdėlį "Strakaliukas ir Makaliukas" apie dviejų kiškučių ir kitų miško gyventojų linksmus nuotykius. Mažieji žiūrovai su dideliu susidomėjimu sekė vaidinimą, kurį režisavo mkt. G. Maciūnienė, o sceną gražiai sutvarkė J. Skladaitis ir K. Puznikas. Vėliau mkt. O. Šalčiūnienės vadovaujamas choras padainavo kelias kalėdines giesmes ir dainas. Tiek išmoktųjų dainų skaičiumi tiek ir geru parengimu choras yra padaręs šiemet gražią pažangą. Protarpiais tarp choro dainų buvo padeklamuoti keli Kalėdų nuotakai skirtingi eilėraščiai. Programą pažvainino mokyklos pianistai P. Vaškys, O. Valaškaitė, Vt. Maciūnas ir R. Juzaitis (jis pagrojo dar ir akordeonu). Pabaigoje tautiniais rūbais pasipuošę šokėjai, I. Bendžiūtės vadovaujami, pašoko kelis tautinius šokius. Ypač didelio pasisekimo susilaukė mažieji I-III skyrių mokinukai, temperamentingai pašokę Kalvelį, pianinu palydint Vt. Maciūnui ir akordeonu R. Juzaičiui.

Po pertraukos, vaikams pasiūsius, atvyko su dovanėlėmis Kalėdų Senelis, barzdotų nykštukų lydimas, kurie dar padainavo ir pašoko Nykštukų šokį. Iškalbingo Senelio (A. Gaigalo) padrąsinti, mažieji darželio vaikų eilėraščių jam savo eilėraščių ir pašoko. Vėliau vaikai susilaukė dar vieno "Kalėdų Senelio", būtent, rūpestingojo mokyklos globėjo kleb. kun. J. Čepukaitio, atsinešusio didelę dėžę saldainių ir padalinusio jį su džiaugsmu apsitusiems mažiesiems. Suaugusieji tuo tarpu turėjo gerą progą pasišnekučiuoti ir atsigavinti gerai parengtame, M. Klausienės vadovaujame bufete. Trumpame vakaro baigimo žodyje Tėvų komiteto pirm. inž. J. Ardyso pranešė malonią žinią, kad Philadelphijos Tautinis Me-

no Ansambelis, jau ir seniau parėmęs mokyklą, paskyrė 25 ir 10 dolerių premijas geriausiai šiuos mokslo metus baigiantiems mokiniams.

Pažiūrėjus tą mokinių programą, pasiklausius gražiai nuskaudėjusių lietuviškų dainų ir drąsiai tariamų lietuviškų vaidinimo žodžių, pasidžiaugus judriais tautiniais šokiais ir pamąčius su kokiu smagumu mažieji programos dalyviai ją atlikinėjo tenka apgailestauti, kad didelę skriaudą savo vaikams ir jų lietuviškam auklėjimui daro tie tėvai, kurie nepaslenka jų atvežti šeštadieniais lietuviškon mokyklon.

(sv)

BOSTON

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Nepriklausomybės šventės minėjime, kuris įvyks vasario mėn. 17 d. aukštesniosios mokyklos salėje, Thomas Park, So. Boston, pagrindinę kalbą pasakys inž. J. Turkūnas iš Chicago. Tai vienas iš buvusio rezistencinio judėjimo Lietuvoje organizatorių.

NAUJA RAMOVĖNŲ VALDYBA

Sausio 19 d. L.V.S. Ramovė Bostono skyriaus nariai savo mėniniame susirinkime išrinko naują valdybą: pirm. A. Tumas, vicepirm. B. Bajerčius, sekr. P. Tyla ir išdin. Dusevičius. Nutarta pasiūsti centro valdybai 50 dol., skiriamų įnešti į Lietuvos Fondą. Kaip žinia, Ramovės centro valdyba organizuoja Lietuvių Fondui tūkstantį dol., todėl taja auka Bostono ramovėnų taip pat prisidėjo prie šio vajeaus. Toliau nuspręsta įstoti nariu į lietuvių radijo kultūrinę programą "Laisvės Varpas", tam reikalui taip pat paskiriant 50 dol. Džiugu, kad ramovėnų iš savo kuklių pajamų nepamiršta mūsų kultūrinių organizacijų.

LIETUVOS VYČIŲ KONGRESAS

Amerikos Lietuvių Vyčių S-ga švenčia 50 metų sukaktį. Šiai sukakčiai paminėti š.m. rugpjūčio mėn. 14-18 d.d. Bostone, Bradford viešbutyje šaukiamas Lietuvos Vyčių suvažiavimas. Šis suvažiavimas organizuoti pavesta Bostono Vyčių skyriui. Sukakties proga vyčiai ruošiasi išleisti 50 metų veiklos istoriją.

AMERIKOS LIETUVIŲ PIL. D-JOS naujai išrinktoji valdyba sausio mėn. 17 d. perėmė pareigas. Dabar šiai d-jai vadovaus adv. J. Grigalius, Bostone gimęs lietuvis, kuris savo visuomenine veikla gerai žinomas amerikiečiams ir lietuviams. Nesenai naujai išrinkto Massachusetts valstybės gen. prokuroro paskirtas gen. prokuroro padėjėju. Iš naujų ateivių V. Stelmokas perėmė finansų sekretoriaus pareigas, o St. Jakutis--revizoriaus.

A. MATJOŠKA - ALTS-gos Bostono skyriaus pirmininkas, neseniai savo šeimos ir draugų tarpe atšventė 49-tą gimtadienį.

Linkime sveikatos ir taip pat sėkmės lietuviškame visuomeniniame darbe, kuriame jau dirba 25 metus.

DR. J. MATULIONIO redaguotą knygą Vladas Nagevičius galima gauti J. Vaičiūčio siuntinių persiuntimo įstaigoje So. Bostone.

Seselės lietuvaitės Putname

Chicago M.N.P. Putnamo Seselių Rėmėjų visuotinis susirinkimas sausio 13 d. Gim. P. Šv. parapijos salėje vyko pakilioje nuotaikoje. Prelatas Paškus savo asmeniškai atsilankymu pagerbė gausiai susirinkusiuosius.

Susirinkimą atidarė D. Augienė. Kun. Kęstutis Trimakas S.J. kalbėjo tema: "Ar verta mylėti artimą". Buvo išryškinti žmonių nuveikti dideli darbai visuomenės labui. Žymūs psichologai rašo, kad be meilės neįmanomas nei socialinis darnumas, nei kultūrinis lygis, nei žmonių visapusiška gerovė. Kas nemylti artimo, tas nemylti nei savo tautiečio, nei savo tautos, nei jos laisvės. Žmogus, mylįs artimą ilgiau ir gyvena už egoistą. Tą artimo meilę prelegentas linkėjo turėti ir mums visiems.

Artimo meilės ir tautiško pareigos jausmo vedami, turime pagelbėti vienuolėms seselėms lietuvaitėms Putname, kurios dirba artimo meilei ir lietuvybei išlaikyti skirtus didelius darbus. Jų pasižventimu ir rūpesčiu yra išlaikomi 2 lietuvių vaikų namai Kanadoje darželiai, jų vadovaujamos lietuvių mergaičių vasaros stovyklos Putname ir Dainavoje, mergaičių bendrabutis Putname, kur mergaitės grįžusios iš amerikiečių mokyklos, randa jaukią, seselių globoje, lietuvišką

aplinką ir šilimą. Jos redaguoja ir spausdina vienintelį lietuviams vaikams laikraštėlį Eglutę. Seselės rūpinasi ir sielojasi ne tik mažųjų ir jaunųjų lietuvių auklėjimu, bet ir senelių likimu. Dabar statomi seneliams namai, kad jie savo gyvenimo rudens saulėleidyje, turėtų patogumų ir jaukią aplinką. Būtų gera, kad būtų steigiami skyriai visose lietuvių gyvenamose vietose, kur rūpintis ir ieškoti priemonių pagelbėti seselėms Putname.

Kasininkė Endrijonienė pranešė, kad praėjusiame Eglutės parengime turėta \$1,000 pelno. Paskaitytas Seselių atsiųstas padėkos laiškas, kuriame jos nuoširdžiai dėkoja geradariams.

Dubinskienė, senosios kartos lietuvių, buvusi Marquette Parko

skyriaus M.N.P.S rėmėjų p-kė kalbėjo apie reikiamą paramą ir bendrą visų tiek senesnės, tiek jaunesnės kartos veiklą ir talką.

P. Ivanauskienė pasakojo, kaip jos, nebedamos vargo nei šalčio nepalūžo darbe, eidamos iš namų į namus, rinkdamos aukas, kalbindamos narius ir amžinus narius, ruošdamos vakarienes ir kitas pramogas, sutelkti lėšų lietuviškiems vienuolėms, parapijoms ir mokykloms. "Jų išmintis ir kantrybė yra mūsų stiprybė."

P.S. Tumosenė, Apygardos M. N.P. Seselių rėmėjų p-kė visiems padėkojusi už gražias mintis ir pastangas, džiaugėsi matydama gražų vienminčių būrį, prašė bendromis jėgomis ir toliau dirbti. Daug įsirašė naujų narių. B. Brazdžionis, parodė filmus iš Putnamo seselių veiklos ir gražių vaizdų bei pastatų ir Vatikano ir Romos vietovių.

Marija Pėteraitienė

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SUTAUPAS

the MAY CO'S (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN — HEIGHTS — PARMATOWN — SOUTHGATE

Sausio Baltojo išpardavimo įžymybė!

Lengviau uždedamos, nes visi 4 kampai T-E-M-P-I-A-S-I !

Pritaikytos paklodės

Cotton Muslin

Combed Percal

72x108 ir
pritaikoma apačia
pavieniai lovai
Buvo 2.49

1.79

72x108 ir
pritaikoma apačia
pavieniai lovai
neslystanti dvigubai
lovai
Buvo 2.99

2.49

81x108 ir
pritaikoma apačia
dvigubai lovai

1.99

81x108 ir
pritaikoma apačia
dvigubai lovai
3/4 neslystanti
Buvo 2.99

2.89

90x108 — Buvo 3.09 — 2.39
Pritaikomos pavienėms — 1.99
Pritaikomos dviguboms — 2.19
42x36 užvalkalai — 49 c. vienas
Pavieniai lovai — 2.69
Dvigubai — 2.99

X ilgio pav. — 2.99
X ilgio dvig. — 3.39
90x108 — 3.29
Queen Fitted — 6.99
King Fitted — 7.99
42x38 užvalkalai — 84 c. vienas

"Stevens-Mohawk" baltos medvilnės ir perkelio paklodės už tokias kainas, kurios įgalins jus pripildyti baltinių atsargas didelėmis sutaupomis!

"Stevens-Mohawk" paklodės yra garsios savo išsilaikymu originaliame dydyje ir šviežume, neatsižvelgiant į pakartotinus skalbinus. Pirmą rūšį už tokią kainą, kurią jūs negalite nepasinaudoti.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu, skambinkit CHerry 1-3070
BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT... THE MAY COMPANY,
ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

Sausio patalinės išpardavimo įžymybė!

Žinomų gamyklų dygsniuotais viršais

Matracai

ar spyruoklės

27.88 VIENAS

Su visomis įžymybėmis:

- Tvirtos konstrukcijos
- Patentuota Sta-Rite dygsniuotu paviršium
- Sanitarizuota, nuo elergijos apsaugota medžiaga ir spalvos
- Garsusis Nachmanno spyruoklių vienetas
- Plūduriuoją, suspausto plieno spiralės
- Pritaikyti neusispaudžią fonai
- 8 oro ventiliai
- Tvirtos rankenos
- Dviguboms ir mažoms lovoms

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... Skambink CHerry 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT...
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN,
HEIGHTS AND PARMATOWN

Convenient
Terms Arranged

No Down
Payment

Hundreds of
Pressurized
Coils

Your
Savings EARN

4 1/2 %
Anticipated
Rate

• 813 EAST 185TH STREET
• 6235 ST. CLAIR AVENUE
• 25000 EUCLID AVENUE
• 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR
SAVINGS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• L. V. S. Ramovė Clevelando skvrius, sausio mėn. 27 d., 11:30 val. (sekmadienį, tuo pat metu ro pamaldų), Lietuvių salėje šaukia metinį skvrius narių susirinkimą. Skvrius valdyba prašo dalyvauti skaitlingiausiai.

• Antanas Gailiusis, East Shore Realty, namų ir kitų nekilnojamojo turto pardavimo įstaigos atstovas, persikėlė į naują gyvenamąją vietą — 1829 Lamson Rd., Cleveland 12. Telefonas: IV 1-2164.

New Yorke sninga, slaučia rūkas — Todėl į Clevelandą atvyksta Stukas

Su saule pavasario daina — Nuo jos išstiprės ir šaltis ir žiema! Kas nori dvasios šilumos, Kas širdyje sušalęs — Mes kviečiam — su žinia tėtuko ir mamų — Visus Tėvų ir Skautų baliūn!

Tegu pavasaris mūs širdyse pabunda — Paremkim skautus ir Pilėnų Tuntą!

Nora Braziliene dainuoja amerikiečiams

Dainininkė Nora Braziliene, Clevelando lietuviškų sambūrių kultūrinio parengimo programų išpildymo darbu viename grožio salone, turtoolių apgyvendame Shaker Square centre. Ten dirbdama apie dešimtį metų, turi gausu būrį pažįstamų amerikiečių moterų, kurios vadovauja arba priklauso įvairioms moterų organizacijoms ir klubams. Tokiu pažinčių dėka, Nora Braziliene yra kviečiama į amerikiečių parengimus koncertinėms programoms išpildyti. Sausio 27 d. Nora Braziliene pakviesta dainuoti Montefior Home ame-

1963 m. vasario mėn. 2 d., šeštadienį, 7 v. 30 min. v.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ IR RĖMĖJŲ VAKARAS-BALIUS

Liudas Stukas

Programoje:

Solistas-baritonas

LIUDAS STUKAS

Prie fortepijono:

Genovaitė KARSOKIENĖ

Konferuoja:

Balys AUGINAS

Vaišių staliukai. Šalti šilti užkandžiai. Baras.

Groja pramoginė ROGERS SIMONS šokių kapela.

Kviečiami visi! Paremkime skautus ir nuotaikingai praleiskim laiką!

rikiečių kultūriniame parngime. Vasario 13 d. pakviesta dainuoti Ohio valstijos kosmetologijos darbuotojų konferencijos metu įvykstančioje National Beauty Show. Koncertas įvyks Carter Hotel didžiojoje balių salėje. Norai Brazilienei akomponuoti pianistė Genovaitė Karsokienė.

* ALTS-gos 12-to skyriaus valdyba ir neolituamų atstovai turės pasitarimą ryšium su rengiamu tradiciniu Vasario 16-tos minėjimu. Pasitarimas įvyks sekmadienį, sausio 27, Dirvos patalpose, apie 12 val., tuo pat metu. Visi suinteresuoti asmenys prašomi dalyvauti.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI 1962 metais IV kl. mokinio Juozo Milinio išlaikymui aukėjo šie būreliai Nr. 80 nariai: po 12 dol. — J. Baranauskas, V. Biliūnas, Pr. Blumentalienė, O. Čepukaitienė, V. Čepukaitis, Al. Dailidė, J. Ignas, P. Mainelis, A. Mikoliūnas, S. Pladys, V. Senkus, J. Sirutis, X.Y., J. Sniečkus, A. Spirikaitis, I. Statkevičius, K. Tallat-Kelpša ir J. Žemaitis; po 10 dol. — V. Knystautas ir P. Lelys. 8 dol. — V. Bačiulis ir po 2 dol. — V. Morkūnas, A. Petrauskis ir A. Rakauskas. Pinigai gimnazijai persiųsti per BALFą.

Visiems aukojusiems dėkoja ir linki laimingų 1963 metų pats šelpiamasis, gimnazijos vadovybė ir P.L. Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba, atsiųsdami specialius sveikinimus ir linkėjimus Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progai.

Tikiuos, kad ir šiais metais visi sutartinai paremsime šalpos reikalingus.

Ant. Mikoliūnas, būrelio vadovas

THE CLEVELAND ELECTRIC ILLUMINATING CO. YRA DIDŽIAUSIU MOKYKLŲ RĖMĖJU.

1962 m. ta bendrovė sumoka \$6,724, 071.68 mokesčiams. Tai yra 11% daugiau, nei 1961 m. Tų mokesčių paskirstyme, iš jumo kykloms tenka \$1,704,000, miestui \$1,184,000, priemiesčiams \$1,290, Cuyahogos apskrčiai \$457,000 ir Ohio valstijai \$17,000.

Šiais metais mokesčiai bus dar didesni ir Illuminating Co. darosi viena didžiausių mokesčių mokėtojų Clevelando — Šiaurės Rytų Ohio rajone.

* NORA IR VYTAUTAS BRAZIULIAI vietoje Kalėdinių sveikinimų paaukojo 16 Vasario Gimnazijai \$5.00 — per 143 būrelį, Clevelande.

HELP WANTED MALE

LEAR SIEGLER, INC.

Power Equipment Division
New Division of rapidly expanding Company engaged in manufacturing electrical and electronic power equipment for aerospace and industrial applications offers attractive opportunities in the following positions:

Electrical and Mechanical Engineers

EE's or ME's with experience in electronic circuit design, electro-mechanical actuator design, test engineering or research and development.

Quality Control Engineers

EE's or ME's with backgrounds for recent graduates to senior assurance and reliability engineers.

Industrial Engineers

IE's with degree and experience in methods, standards and plant layout.

Manufacturing Supervision

General or first line foremen with experience in electronics or electrical assembly.

Send resume to
Salary Personnel Office.

LEAR SIEGLER, INC.

Power Equipment Division
Post Office Box 6719
Cleveland 1, Ohio
Phone: MONTROSE 2-1000
AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER
(9, 10, 11)

SALESMEN

Electrostatic
Copiers
Smith-Corona
Marchant, Inc.

Career opportunity in a swiftly expanding division; products include revolutionary electrostatic machine of such competitive superiority that first-year income will exceed \$10,000.

If you feel that you are less than a \$10,000 a year man please do not answer this ad.

Our selling is vigorous, scientific, and we are particularly interested in a man with potential to surpass "JUST QUOTA" performance. Age 25-40 with the temperament and talent for agreeably aggressive salesmanship. Two years college preferred, sales experience, ability to complete exacting test.

This position entails a draw against commission; the position is designed for a man who prefers the high earnings possible when working on straight commission. Thorough product and field training.

Greater Cleveland
Call for Appointment
Donald B. Nelowet, Sales Manager.
Photocopy Products

2229 Chester CH 1-4136
(9, 10, 11)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS

Tarptautinė padėtis verčia mus budriau žiūrėti į Lietuvos laisvimo reikalus. Mūsų pareiga Lietuvos laisvės klausimą palaikyti gyvą, įvairiais atsitikimais į kelti ypač amerikiečių tarpe, kad sprendžiamam momentui atėjus, jis jau būtų nebe naujas, bet gvil-dentas ir žinomas.

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius, sudarytas iš Clevelande veikiančių lietuvių organizacijų, rengia Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 45 metų sukakties — VASARIO 16 Šventės minėjimą, kuris įvyks 1963 m. vasario 17 d., sekančia tvarka:

Pamaldos — Šv. Mišios už žuvusius ir kovojančius dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo 10:30 val. abiejose lietuvių parapijų bažnyčiose.

Iškilmingas minėjimas 4 val. po pietų lietuvių naujosios parapijos salėje 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio

Kalbėtojais pakviesti: Juozas Audėnas, buvęs Lietuvos vyriausybės žemės ūkio ministeris ir Charles A. Vaniš, JAV Kongreso Atstovų Rūmų narys.

Meninę dalį išpildys Chicagos Vyčių choras vadovaujamas Faust Strolis.

Visos organizacijos su vėliau vomis kviečiamos dalyvauti pamaldose Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje ir iškilmingam minėjime lietuvių naujosios parapijos salėje, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio.

Šventės minėjimo programa renkamos aukos tautos laisvinimo reikalams bus persiųstos ALT. Iškilmingo minėjimo metu aukos bus renkamos vokeliais. Galima pasiųsti ir anksčiau, sk. išdininko L. Leknicko vardu. Aukotojų pavardės ir aukotos sumos iškilmingo minėjimo protarpėmis bus garsinamos.

Salėje vietos numeruotos. Pakvietimus galima įsigyti pas skyriaus valdybos narius iš anksto ir minėjimo dieną prie įėjimo. Kas norėtų rezervuoti norimą vietą, skambinti L. Leknickui, tel. 371-5940.

ALT Clevelando sk. valdyba maloniai kviečia visus atsilankyti į minėjimą ir paskirti auką. Už atsilankymą ir auką nuoširdžiai dėkingi.

ALT Clevelando Sk. Valdyba

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgalo, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9170

ROCKY RIVER

Mūrinis namas parduodamas savininko, 3 metų. 3 miegamųjų ranch tipo. 1½ molinės vonios, 2 valgomoji, pilnai įrengta (built in) virtuvė, didelis rūšys, dvigubas garažas. Pamatyti galite jūsų pasirinktu laiku, gi atdara šeštadieniais ir sekmadieniais.

Tel. 331-3341

(9, 10, 11)

KLAIPĖDOS ATVAIDAVIMO MINĖJIMAS CLEVELANDE

L.V.S. Ramovės Clevelando skyrius sausio 13 d. surengė Lietuvių salėje Klaipėdos Krašto atvaivavimo minėjimą. Skyriaus pirm. K. Budrys atidarė minėjimą ir pakvietė prie garbės stalo Klaipėdos atvaivavimo dalyvavusius: F. Eidimta, V. Braziulį ir A. Jonaitį. K. Budrys irgi buvo sukilimo dalyvis.

K. Budrys trumpais bruožais nušvietė istoriją Klaipėdos Krašto priklausymą Lietuvai ir jo atskirimą.

Sukilimui buvo paskirtas vadovauti Jonas Budrys. Sukilimas prasidėjo sausio 9 d. Sausio 13 d. buvo apgultas Klaipėdos miestas. Vadas — J. Budrys pasiuntė ultimatumą komisariui Petisnė, reikalaudamas prancūzų kareivius atitraukti į kareivines, kad nebūtų kraujo praliejimo. Ultimatumas buvo pareikšta, kad visas kraštas jau sukilėlių rankose. Bet iš komisaro atsakymai buvo dėsiami. Sekančią dieną jau prasidėjo susidūrimai ir susišaudymai. Prasidėjus kautynėms, pirmoji auka buvo kpt. Noreika.

Paėmus Goetzefeno dvarą buvo patraukta į Klaipėdos prefektūrą, kurioje buvo pats komisaras Petisnė. Leit. Barkauskas metė granatą į rūmus. Sprogusi viduje išmušė daug langų. Bet nuo priešų kulkosvaizdžių ugnies krito Lt. Barkauskas. Iš prefektūros lango pasirodė balta paklodė — vaizduojanti vėliavą. Tai buvo pasidavimo ženklas. Buvo pasiūlytos paliaubos. Kautynės pertrauktos. Prasidėjo pasitarimai tarp sukilėlių vado J. Budrio ir komisaro Petisnė. Lietuvių sukilėlių žuvo 20, gi prancūzų 2.

Žuvusių pagerbimui visi minėjimo dalyviai atsistojo susikaupimo minutei.

Sukilimo dalyviai Kpt. F. Eidimtas, g.št.mjr. A. Jonaitis ir V. Braziulis buvo kviešti pasakyti savo įdomesnius nuotykius iš Klaipėdos Krašto sukilimo.

Minėjimas praėjo jaukioje nuotaikoje. Tik gaila, kad į kalbamą minėjimą atsilankyta neskaitlingai. Jaunimą atstovavo 6 jūr. skautės, gi skautynės imatė. Spaudoje buvo garsinta kad kviečiami visi ir kad įėjimas neapmokamas. Senimas atsilanko, bet kur mūsų atžalynas, kuris turi pakeisti senimą, pasitraukiantį iš gyvyčių tarpo? Į tą klausimą gali atsakyti tik pats jaunimas — liet. atžalynas.

L. Žvirkalnis

• Income Tax grąžinimo pareiškimus pildė Edvardas Karnėnas, turis penkių metų patyrimą toje srityje, pernai įsigijęs sąskaitininko (Accountant) diplomą, Baltic Prekybos patalpose, 6905 Superior Ave., šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Kitomis dienomis šaukti telefonu ER 1-4732.

PARDUODAMI NAMAI

Komercinis mūro pastatas 185 gatvėje, netoli Naujosios parapijos, susidedas iš 3 patalpų įstaigoms ir dviejų butų.

Patalpos tinkamos ir gerų gydytojų. Gerame stovyje.

Vienos šeimos namas, vienas miegamasis apačioje, du viršuje. 2 garažai. Priemama kaina.

Šešių kambarių vienos šeimos namas, labai švarus.

Visai naujas 4 miegamųjų plytinis. Jau baigtas apsigyvenimui.

United Multiple Listing Service

Norintieji pirkti ar parduoti, prašomi skambinti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
780 East 185 St.
IV 1-6900 KE 1-2190
(10, 11, 12, 13)

DETROIT

PRIE LUŽTANČIOS BANGOS

Detroito jūrų skautija šį šeštadienį sausio 26 d. Lietuvių Namuose rengia viešą Vakarą — Balių "Prie Lužtančios Bangos".

Programoje: tautiniai šokai, baletas, smuikas, piano, akordionas ir kt. Po meninės programos: vaišės ir šokiai. Bilietų kaina 2 dol. suaugusiems ir 1 dol. moksleiviams.

Pradžią 7 val. vak.

DETROITO LIETUVIŲ NAMŲ D-JOS SUSIRINKIMAS

Vasario 3 d. (sekmadienį) 12 val. 30 min. šaukiamas Detroito Lietuvių Namų D-jos narių visuotinas susirinkimas.

Valdyba prašo pranešti, kad, jei kurie nariai per klaidą negautų pakvietimo susirinkime turėti būtinai dalyvauti. Narių yra kiekvienas, kuris skyrė namams nemažiau, kaip šimtą dolerių.

UŽGAVENĖS VAIKAMS

Visi ruošiasi kaukių vakarui: vieni mokosi vakaro programai roles, kiti karpo, lipo salei papuošimus, ieško tinkamiausių muzikantų, galvoja kokie užkandžiai tiks užgavėnėms. Gi mamytės jau siuva kaukes berniukams ir mergaitėms. O vaikučiai laukia ir sulaukti negali savo vaikų Kaukių Vakarą, kuriame bus taip linksma, kaip toje daržovių gegužinėje buvo: šoka, šoka ir burokas trepteldamas koją, o agurkas kaip vijurkas šokdamas dainuoja.

Vakaras įvyks vasario mėn. 24 d. 3 val. Lietuvių namuose. p.

LB LITUANISTINĖ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA 1962/63 m. pirmąjį pusmetį baigia sausio mėn. 26 d. šeštadienį. Pageidaujama, kad ir tėvai dalyvautų savo vaikų klasėse per paskutinę pamoką. Tada mokiniams bus atiduoti pusmetiniai pažymėjimai, o tėvams bus gera proga arčiau susipažinti su mokytojais ir su jų vaikų pažangumu mokykloje. Paskutinė pamoka rytinei pamainai prasideda 12 val. 30 min., o popietinei 3 val. 30 min. p.p.

LB LITUANISTINIAI KURSAI pirmąjį pusmetį baigia taip pat sausio 26 d. Tą patį šeštadienį 6 val. vakare Dievo Apaizdos bažnyčios salėje mokiniai pasirodys su menine programa savo tėvams ir artimiesiems.

Mokinių tėvams pranešama, kad jau galima užsimokėti mokeskį už antrąjį pusmetį, kiekvieną šeštadienį mokykloje darbu metu.

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS koncertas įvyks vasario mėn. 3 d. sekmadienį 6 val. 30 min. p.p. Mercy College auditorijoje, kuri randasi ant Outer Drive ir kampas Southfield. Šį kartą A. Kuprevičius yra kviečiamas ne lietuvių bet amerikiečių. Šio koncerto tikslas yra duoti vieną iš programon įtrauktų 1962/63 mokslo metų koncertų serijon Mercy College studentams. Kadangi šis koncertas nėra uždaras, todėl visi gali jame dalyvauti. LB Detroito Apylinkės Valdyba prašo visus lietuvius gausiai dalyvauti, kad parodytumėm, jog savus menininkus gerbiame. Netenka abejoti, kad A. Kuprevičius koncertu mums galima ir pasididžiuoti, nes šį kartą išpildys Chopin Op. 10 ir Op. 25 ir Scriabin Sonata Nr. 3. Tai Chopin 24 etiudai, kurie iš pianisto reikalauja ne tik techninės sunkenybės nugalėti, bet ir parodyti meniškai pilnesnę ir tobulesnę formą. (šv)

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTHWEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVA S
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtone, sausio 14 d. dalyvavo bendroje Kongreso sesijoje, kurioje prezidentas Kennedy pasakė kalbą.

• New Yorko Lietuvių Taryba ruošia Vasario 16-sios minėjimą, kuris įvyks š. m. vasario 17 d., 4 val. p. v. Webster Hall (Manhattan). Pagrindinę kalbą pasakys St. Santvaras. Meninę programą atliks solistė Irena Stankūnaite, Operetos choras — vadovaujamas M. Čiko ir New Yorko Tautinių šokių Grupė — vadovaujama J. Mañulaitienės. Po programos šokiai — grojant Alg. Starolio orkestrui. Visi lietuviai kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

• Mgr. Gerolamo Prigione, Apaštališko Delegato pavaduotojas, prieš išvykdamas naujon paskyrimo vieton, lankėsi Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone.

* MUZ. J. BERTULIS švenčių proga buvo išvykęs pas šeimą į Los Angeles, savųjų tarpe atšvęsti savo 70 m. sukaktį (yra gimęs 1893 m. sausio 1 d.)

Nežiūrint gražaus amžiaus, yra nepaprastai judrus, ypatin-gai veikdamas lituanistinėse mokyklose. Esant reikalui, parašo pats įvairius tekstus, sukurdamas muziką ir pats imdamasis jų parengimą scenai. Aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje; gyvai reiškiasi spaudoje, nemažai parašo naujų įvairių kūrinių, daug rūpesčio rodo Lietuvių Muzikologijos Archyviui. Jis yra archyvo kūratorijos vicepirmininkas. (jž)

SUDARYTA DIRVOS NOVELĖS KONKURSO JURY KOMISIJA

Bendra dirbiaujant su Lietuvių Rašytojų Draugijos Valdyba, šiomis dienomis buvo sudaryta Dirvos novelės konkurso laimėtojai atrinkti Jury komisija. Į ją maloniai sutiko įeiti rašytojai Jurgis Jankus, Henrikas Nagys ir žurnalistas — Dirvos redakcinės kolegijos narys Aleksas Laikūnas.

• Lietuvos Vyčių 50 metų sukakties ir Vasario 16 d. minėjimas įvyks vasario 10 d, Martingue Restorane. Programos garbės pirm. yra šv. Antano banko sekr. Grybauskas, o programą praves inž. A. Rudis. Minėjimo pradžia 5:30 p. p., pati programa nuo 6-8. Vėliau bus pasilinksminimas. Visi kviečiami dalyvauti ir kartu atšvęsti su Lietuvos Vyčiais šias šventes.

LIETUVOJE MIRĖ STASYS PAPROCKAS

Sausio 16 d., Zarasuose mirė Stasys Paprockas, 93 metų amžiaus. Giliam nuliūdime paliko keturis išmoksčius vaikus: dr. Vaclovą ir Petrą Paprockus ir dukteris: dr. Konstanciją Šimaitienę ir Aleksandrą Matekūnienę, gyvenančius New Yorke.

* JONAS MEILIŪNAS, iš Australijos ir VINCAS MEILIŪNAS iš New Yorko užsisakė A. Smetonos monografiją, sumokėdami po 10 dol. prenumeratos.

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ**

Gilaus sielvarto prislėgti pranešame gimi-niams ir artimiesiems, kad Pavergtoje Lietuvoje. Zarasuose, 1963 m. sausio mėn. 16 d., 22:30 val. mirė mūsų brangus tėvas, uošvis ir senelis

A. A.

STANISLOVAS PAPROCKAS

gimęs 1871 m. balandžio mėn. 23 d.

Nuliūdę vaikai, marti, žentai ir anūkai

Dr. VACLOVĄ PAPROCKĄ, p. ALEKSAN-
DRĄ PAPROCKAITĘ-MOTIEKŪNIENĘ, p. KOS-
TANCIJĄ PAPROCKAITĘ-ŠIMAITIENĘ, p. PET-
RĄ PAPROCKĄ ir jų šeimas, jų tėvui

STASIUI PAPROCKUI

Lietuvoje mirus, giliai užjaučia

Stella ir Vytautas Abraičiai

Brangiam tėveliui

STASIUI PAPROCKUI

Lietuvoje mirus, sūnui PETRUI, dr. VACLOVUI ir BIRUTEI PAPROCKAMS bei kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

ALT S-gos Richmond Hill, N. Y.
Skyriaus Valdyba

A. A.

VINCUI ŠVARCUI

tragiškai žuvus, broliui JONUI ir jo šeimai gilia užuojautą reiškia

L. T. M. Čiurlionio Ansamblis

LITUANUS Vajaus Chicago Komitetas. Pirmoje eilėje (iš kairės) klūpo: pirm. A. Lukas ir V. Litvinas. Antroje eilėje stovi: J. Eigelytė, I. Paulauskaitė, O. Didžbalytė ir I. Radvilaitė. Trečioje eilėje: V. Miselis, R. Vaitkus, D. Stakytė, R. Rudys ir A. Šlapkauskas. Trūksta: Zenono Mereckio, Nijolės Remeikytės ir Jūros Stanulytės

LITUANUS VAJUS CHICAGOJE

LITUANUS žurnalui paremti, Lituanus Vajaus Chicago Komitetas skelbia Chicagoje ir jos apylinkėse piniginių vajų. Vajus bus pravedamas Chicagoje nuo sausio 18 d. iki vasario 9 d. Lituanus žurnalas siekia objektyviai ir tiksliai informuoti angliškai kalbantį laisvąjį pasaulį lietuvių tautos kultūros ir mokslų atsiekimais, istorijos ir geografijos žiniomis, politiniais įvykiais bei dabartine sunkia ir neteisėta Lietuvos spauda, įtakingas ir tikslus Lituanus žurnalo balsas yra girdimas beveik visose moksline bibliotekose, kultūriniuose rateliuose, ir politikų bei valstybės pareigūnų rūmuose.

Lituanus žurnalą redaguoja ir leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga, tačiau žurnalo išlaidoms padengti kiekvienais metais prisideda visi lietuviai ir lietuvių organizacijos. Kreipiamės ir kviečiame tave, mielas lietuvi, vėl prisidėti su savo auka prie šio reikšmingo, gyvo, ir pozityvaus darbo. Laukiame atitinkamo dėmesio ir iš visų studentiško, pro-

fesinių, ideologinių, politinių ir visuomeninių organizacijų.

Vajus bus pradedamas išsiuntinėti aukų vokelius Chicagoje ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams. Atskiru laišku bus kreipiamasi į įvairias organizacijas. Lauksime jūsų atsakymo.

Aukos yra siunčiamos sekančiu adresu: LITUANUS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Visais kitais vajaus reikalais Chicagoje kreiptis pas Algį Luką (2407 W. 68th St., Chicago 29, Ill. Tel. 436-2623)

Lituanus Vajaus Komitete yra atstovaujamas Lietuvių Studentų Chicago Skyrius, Studentai Ateitininkai, Santara, Skautės Akademikės, Korp! Vytis, Korp! Gintaras, Skautai Filisteriai ir Korp! Neo-Lithuania.

LITUANUS VAJUS
CHICAGOS KOMITETAS

DIRVOS PRENUMERATA
METAMS II DOLERIŲ

Į talką Lituanus žurnalui!

Nepažaužiamas tikėjimas į Gėmtojo Krašto teisę laisvai ir nepriklausomai gyventi apjungė visas lietuviškas jėgas. Vyksta ilga laisvės kova. Šios kovos sėkmingumą apspręs tikslus ir išsamus jos išryškėjimas visam laisvam pasauliui. Informacijos darbas tampa pagrindiniu efektingu ginklų šiame moderniaame šimtmetyje.

Lietuvos laisvės balsą, jos kultūrą ir sunkią spaudą skelbia pasauliui akademinių jaunimo leidžiamas ir redaguojamas, bei visos lietuvių visuomenės remiamas LITUANUS žurnalas. Paskutinių aštuonerių metų LITUANUS darbas yra atliktas tik jungtinių pastangų dėka. Šio darbo atsiekimus tikriausiai tevertins tikrai istorija. Mūsų visų pagrindinis uždavinys tą darbą tęsti ir tobulinti.

linti.

Lietuvių Bendruomenė supradama ir įvertindama LITUANUS darbą, pasisako už žurnalo skelbiama vajų ir ragina lietuvių visuomenę atsišaukti į vajaus kvietimą prisidedant finansine talka. Kiekviena auka, nors ir mažiausia, nebus per menka. Tolimesnis LITUANUS leidimas priklausys nuo visų mūsų jungtinių pastangų.

Priklausydami vienai tautinei bendruomenei, jauskime pareigą išlaikyti gyvą tą bendruomenės balsą skirtą pasauliui.

Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba kviečia visas LB Apygardas ir Apylinkes talkininkauti LITUANUS vajaus komitetams. Vajaus pasisekimas bus tautinio susipratimo rodiklis.

JAV LB Centro Valdyba

P A D Ė K A

Staigiai ir netikėtai mirus mūsų brangiam vyrui ir tėvui

A. A.

SABINUI GAUBAI,

reiškiame nuoširdžią padėką mūsų draugams, pažįstamiems ir visiems tautiečiams, pagerbusiems velionį savo asmeniniu apsilankymu į koplyčią ir visiems palydėjusiems jį į kapines.

Mes nuoširdžiai dėkojame visiems asmeniškai žodžiu, laiškais ir per laikraščius pareiškusiems mums savo užuojautas.

Ypatinga mūsų padėka kun. A. Valiūškai, tarusiam žodį koplyčioje ir atlaikiusiam gedulingas pamaldas už velionio sielą, ir mūsų giminaičiams Jonui ir jo žmonai Stanislavai bei Juozui ir Beniiui Knuičiams, parėmusiems mus moraliai ir materialiai.

Žmona Jadvyga, sūnus Adomas ir duktė Nijolė GAUBAI.

Weir, ištėkėjusi už kanadiečio dailininko, nenutautėjo, bet savo vyrą "nutautino". Visa šeima lankosi lietuviškuose parengimuose. Buvo IX Kanados Lietuvių Dienos Komiteto narė ir dailės parodos organizatorė. Kuriant Windsoro Lietuvišką Katalikų parapiją, Weir parodė didelį pasiaukojimą. Suprojektavo ir padirbo altorių bei kitus vidaus papuošimus, neimdama jokio atlyginimo. Taip pat yra pasižadėjusi sukurti kryžiaus kelius ir vitražus. M.K.

ELIZABETH

"PALANGOS" VIETININKIJOS SKAUTĖS rengia dešimtmečio minėjimą, sausio 26 d. (šeštadienį), 5 val. p.p. Lietuvių Laisvės salėje (269 Second St., Elizabeth, N.J.)

Programa pradedama iškilminga sueiga, po to seks meninė dalis ir pasilinksminimas. Sesės maloniai kviečia visus atsilankyti.

LOS ANGELES

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

LNT atstovybė Nepriklausomybės šventę ruošia tikrąją Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo datą, vasario 16 dieną 7 val. vakaro Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles. Šventei pritaikyta pagrindinė kalbą pasakys adv. Stasys Paltus. Yra organizuojama stipri meninė programa, kurią išpildys solistė Helen Swaggart ir kiti. Pominėjimo bus vaišės. Įėjimas į minėjimą nemokamas ir visi laukiami.

Tenka pažymėti, kad nuo pat Lietuvos Nepriklausomybės Tautos šįsteigimo, Los Angeles atstovybė kasmet organizuoja ir rengia viešą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą. Rengėjai, turėdami galvą šventės svarbumą, visad stengiasi, kad šventės aplinka būtų iškilminga ir jauki. Jauantiri metai šį šventę ruošia savuose lietuviškuose namuose. (pm)

LIETUVOS ISTORIJA GERIAUSIA DOVANA

Visomis progomis geriausia dovana yra Tėvynės Mylėtojų Draugijos išleista Lietuvos Istorija, didelio formato, 1,000 puslapių su 430 paveikslų, tvirtais gražiais apdarais. Jos kaina su pristatymu tik 12 dolerių. Užsakymai išpildomi skubiai. Siunčiant užsakymus, prašome pažymėti, kad sužinojote per Dirvą. Kreiptis šiuo adresu: M. Kasparaitis, 1827 Linden Ave., Racine, Wise.

Užsisakę nesigailėsite, o gavusieji Lietuvos Istoriją kaip dovaną, bus labai patenkinti.

PAIEŠKOMI

BUDRIKAS, Jurgis, Vaclovo sūnus, gimęs Tauragės apskr. ir valsčiuje, Siaurkampio kaime.

BUMBULIS Jonas, gimęs Bijiūniskiuose, Vilniaus raj. Anksčiau gyvenęs Pittsburghe.

BRUSLAUSKAS Edvardas kilęs iš Radviliškio ir jo žmona Julė Mėžytė, gimus Amerikoje.

SINDARAS James mirė praeitais metais ir paliko turtą. Įpėdiniai nežinomi. Jei kas nors žino juos, maloniai prašomi suteikti žinias.

STAKIENĖS - BEINORYTĖS Pranės suteiktas adresas netikslus. Ji pati ar jos prieteliai: malonėkite suteikti tikrą adresą. Reikalas jai svarbus.

STUKIO Kazio sūnus paieškomas mažo palikimo reikalu. Kazys Stukys gyveno ir mirė Vokietijoje.

Žinias apie ieškomuosius malonėkite suteikti šiuo adresu:

Lietuvos Generalinis Konsulatas
6147 So. Artesian Ave. Chicago 29

NEW YORK

* AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO WORCESTERIO SKYRIAUS steigiamajame susirinkime skyriaus pirmininku buvo išrinktas Dainius Glodas, Korp! Vytis pirm. -- Vladas Gedmin-tas ir Akademikų Skaucių Draugovės pirm. -- Genė Česnaitė. Skyriaus įsteigimu rūpinosi Petras Molis.

* CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS atvyksta į New Yorką vasario 2 d. Jo koncertas bus Ridgewood Lanes salėje (1001 Irving Ave., Brooklyn). Pradžią 8 val. punktualiai. Po koncerto šokiai, grojant Starolio orkestrui. Koncertą rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius.

* ROMAS KEZYS kalbės Vasario 16 d. minėjime Waterbury, Conn. Minėjimas įvyks vasario 17 d. Jį rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

* JUOZAS MIKLOVAS Vasario 16 d. minėjimų proga kalbės Newark, N.J. vasario 10 d. ir Rochesterje, N.Y. vasario 17 d.

* LIETUVOS PARTIZANŲ viešas minėjimas, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių Atlanto pakraščio suvažiavime New Yorke, pradedamas vasario 10 d. 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, No. 5th St. Brooklyn, šv. Mišiomis už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Tuoju po pamaidų, 12 val. parapijos salėje viešas partizanų minėjimas su įdomia programa: bus rodomi filmai apie partizanų kovas, dainuos New Yorko vyrų oktetas, vadovaujamas Mrozinsko, deklamacijos iš partizanų poezijos, bei kiti programos punktai. Lietuviška visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti ir pagerbti Lietuvos pogrindžio kovotojus.

WINDSOR

ŠVIESŪS LIETUVIŠKI PAVYZDŽIAI

Tenka skaityti spaudoje, kad mūsų profesionalai praturtėję atitruksta nuo lietuvių. Kai kurie net savo vaikams draudžia kalbėti lietuviškai.

Gi mūsų mažoje kolonijoje turime taurių lietuvių pavyzdžių. Inž. S. Naikauskas ir dantų gydytoja Dr. D. Naikauskienė yra gražiai įsikūrę. Dr. Naikauskienė turi savo nuosavą dantų gydytojos kabinetą ir su dideliu pasisekimu darbuojasi kanadiečių ir lietuvių tarpe. Inž. ir Dr. Naikauskai yra uolūs lietuviškų parengimų lankytojai ir labai duosnūs aukotojai lietuvių reikalingams. Taip pat uolūs rėmėjai Lietuviškos parapijos ir dalyvauja bažnytiniam chore.

Skulptorė E. Zebriauskaitė -

Dėl „trečiojo fronto“ formavimosi atsakomybės turi ir konservatyvusis antikomunistinis blokas.

Skaitykite METMENIS
4 numerių prenumerata \$5.00.

Metmenys
112 Charlton Rd.
Willow Springs, Ill.